

APOCALIPSIS

1 ¹Anin in Juan. Jawa' ja xtintz'ibaj ri' Jesucristo k'alasyon chinwach. Arja' yataj tre rmal ja Dios chi nk'alasaj utzc'a chi jari' nc'utbej chikawach ja rok ajsamajela' rxin nak ja xtibantaj na cumplir chanim. Ja xucoj chi rk'alasaxic c'o jun ángel xutak wq'uin ja rin ajsamajel rxin. ²Anin nya'on testigo'il trij ja rtzobal Dios, nya'on testigo'il trij ja k'alasan rmal ja Jesucristo, nojel ja xintz'at nya'on testigo'il trij. ³Congana qui'il tre ja nsiq'uini jawa' ja xtintz'ibaj ri' ja k'alasan rmal tre ja xtibantaj na cumplir in congana qui'il chique chakaja' ja nec'axani in nquinimaj como xa nnakajinto ja tiempo.

* * * * *

⁴Jawa' ja nmajon rtz'ibaxic ntakel ewq'uin ja rix wuku' iglesia ja rixc'o chipan ja departamento Asia. Ja rutzil ja nsipaj ja Dios rachbil ja quicotemal xin Dios ja tari' xtecochij más tre ja Dios, jari' Dios mta jutij ja maquita c'oli, arja' c'oli camic, ni c'o wi' ojer in ni c'o wi' chwak cabij in chijutij, in xtecochij ta chique chakaja' ja wuku' espíritu ja rec'oloc chwach ja trono rxin Dios, ⁵in xtecochij ta tre chakaja' ja Jesucristo, arja' ocnak testigo xin Dios in ni katzij wi' ja testigo'il nuya', arja' ja Ralc'walaxel nabey winak ja c'astaji chiquicojol ja camnaki', arja' c'o ruk'a' chique ja rey xin rwach'ulew chi neruban mandar. Arja' janila xokrajo', xuch'aj ja kil kamac tre ja rqui'uel ⁶in xuya' chake chi ok rey ok sacerdote utzc'a chi nkaban ja rsamaj ja Dios ja Tatixel rxin. Ni ta xtiya' wi' ruk'ij, ni ta arja' wi' xtibano mandar camic, chwak in chijutij. Amén. ⁷Bien tec'waxaj, arja' penak, c'amonto rmal jule' sutz' in canojelal nquetz'at na rwach in ja xemino ch'ich' pa rupox eje'e' nquetz'at na chakaja'. Ja tinamit je'e ja rec'o chwach'ulew janila jun ok'ej xtiqueban rmal. Querí' ja nbantaj na. Amén.

⁸Quewa' nbij ja kajaw Dios ri': —Anin nij inc'o chi wi' ja tok tz'ucarto ja rwach'ulew in nij inc'o wi' ja tok xteq'uisi ja rwach'ulew chakaja', ne'e. Jari' Dios mta jutij ja maquita c'oli, arja' c'oli camic, ni c'o wi' ojer in

ni c'o wi' chwak cabij in chijutij, arja' ni majun poder ja maquita c'o pa ruk'a'.

* * * * *

⁹Anin in Juan, in ewach'alal, in ewachbil chi rtijic ja rpokonal, in ewachbil chipan ja gobierno xin Dios, in ewachbil chi rcoch'ic nojel ja npi chakij rmal ja xa jun kabanon ruq'uin ja Jesucristo. Ja tok k'alasax chinwach ja xtintz'ibaj chewe ri' tokori' tok xinq'ueje' chipan ja lugar Patmos ja c'o pa mar. Rumac ja rtzobal Dios in rumac ja nya'on rbixic ja Jesucristo chewi' tok xinq'ueje' tri'. ¹⁰Ja xinban pa jun domingo xinq'ueje' pa ruk'a' ja rEspiritu Santo in c'o jun nimlaj kulaj xinc'waxaj can chwij cani' rukul jun trompeta ¹¹in quewa' xbij chwe ri': —Anin nij inc'o chi wi' ja tok tz'ucarto ja rwach'ulew in nij inc'o wi' ja tok xteq'uisi ja rwach'ulew chakaja'. Nojel ja xtatz'at tatz'ibaj chipan jun libro in natakel cuq'uin ja wuku' iglesia ja rec'o chipan wuku' tinamit ja c'o pa rcuenta ja departamento Asia. Quewa' rubi' ja wuku' tinamit ri', Efeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia in Laodicea. Queri' ja xbij chwe.

¹²C'ac'ari' xinya' vuelta chi rtz'atic ja ntzijon wq'uin in ja xintz'at c'o wuku' candelero oro ocnak. ¹³In c'o c'a jun pa'l chicojol ja wuku' candelero in ja nca'yi cani' nca'yi ja Ralc'walaxel ja xoc alaxic cuq'uin ja winak. Ja c'a rrtziak rcojon elnakto chi rukul, kajnak c'a chi rkan in c'o jun ximbal ja rcojon chwarc'u'x oro ocnak. ¹⁴Ja rsamal rwi' congana sak sak in ja parwach cani' rxak k'ak'. ¹⁵Ja c'a rkan congana nraproti cani' ch'ich' ocnak pro jule' ch'ich' ja nelto pa horno bien nsu'i utzc'a chi congana nraproti in ja c'a rukul nc'axaxi congana nim cani' jule' ya' congana nrojoji. ¹⁶Ja c'a pa riquik'a' ec'o wuku' ch'umil in c'o jun espada elnakto pa ruchi' congana is rutz'a'm in ca'i' rwarey in ja c'a rpalaj janila nch'a'ani cani' nuban ja k'ij tok congana ruch'a'.

¹⁷Ja c'a tok xintz'at xinkaj chi tok'ulew chwach cani' xincami. Pro arja' xinruchap chi riquik'a' in quewa' xbij chwe ri':

—Ma taxbej ta awi' como anin nij inc'o chi wi' ja tok tz'ucarto ja rwach'ulew in nij inc'o chi wi' ja tok xteq'uisi ja rwach'ulew chakaja'.

¹⁸Anin ja nij inc'as wi', xincami pro ja camic tatz'ata' mpe' inc'as chic in ni mchita wi' camíc chwij, amén. In c'o nuk'a' tre ja camíc in c'o nuk'a' tre chakaja' ja lugar ja bar nq'ueje' wi' canma ja camnaki'. ¹⁹Camic nbij chawe, ja xatz'at tatz'ibaj, tatz'ibaj ja ntajini nbantaji camic in tatz'ibaj chakaja' ja maja'n tibantaji. ²⁰Camic anin nk'alasaj chwach nak quibanic ja wuku' ch'umil ja xe'atz'at pa wiquik'a' in nk'alasaj chwach chakaja' nak rbanic ja wuku' candelero ja oro ocnak. Ja wuku' ch'umil eje'e' ri' ja wuku' ángel ja nechajin quixin ja wuku' iglesia in ja wuku' candelero xatz'at jari' ja wuku' iglesia, ne'e ja Jesucristo chwe.

* * * * *

2 ¹In xbij chic chwe: —Ja ángel ja nchajin rxin ja riglesia ja c'o pa Efeso quewa' ja natz'ibajel tre ri': —Ja Jesucristo ja rec'o wuku' ch'umil pa riquik'a' in bien erchajin in nbini chicojol ja wuku' candelero ja oro onak, arja' quewa' nbij tre ja riglesia ri': ²—Anin bien wotak ja rebanon, wotak chi janila jun c'ayewalaj samaj xin Dios ja remajon rbanic, wotak chi janila ecoch'on ewach chipan in wotak chi ni majun egana cuq'uin ja ritzel tak winak pro ja rebanon xe'ec'ambajaj ja winak ja nebini chi e apóstol pro ma e apóstol ta in xewotakij chi xa e tz'akol tak tzij. ³Ecoch'on ja penak je'e chewij in c'ol epaciencia chi rcoch'ic in mwal anin congana ixsamajnak pro ni ma capujnak ta wi' ec'u'x. ⁴Pro c'o jun ja nch'a' chewe camic ri', ixix eya'on can ja rajoben ri'il xin Dios ja c'o chewe nabey. ⁵Kas c'a bien turkaj chewe ja bar itzaknak wi', teq'uexa' ja rena'oj in tebana' ja cani' ebanonto nabey. Nowi mateban, can ninbe ewq'uin chanim, ja c'a candelero ewxin jari' nwasajel chipan ja rlugar. Queri' nban chewe ja wi mateq'uex ja rena'oj. ⁶Pro makana' c'o chic jun ja utz ebanon jari' ja xa itzel netz'at ja nqueban ja winak ja nicolaifas neche'xi, in anin chakaja' itzel ntz'at ja nqueban. ⁷Ja c'o quixquin tiquic'axaj c'a ja ntajini nbij ja rEspíritu Santo chique ja riglesia. Xa nak ta ja nech'ocmaji in matiqueya' qui' tre ja ritzelal chi xqueruch'ec ta, anin nya' na chique chi nquetij rwach ja che' ja rc'amonto ja utzljaj c'aslemal ja mta q'uisic trij. Jari' che' ja c'o pa nic'aj tre ja lugar paraíso ja bar c'o wi' ja Dios. Queri' ja natz'ibajel tre ja ángel rxin ja riglesia ja c'o pa Efeso, ne' chwe.

* * * * *

⁸In xbij chic chwe: —Ja ángel ja nchajin rxin ja riglesia ja c'o pan Esmirna quewa' ja natz'ibajel tre ri': —Ja Jesucristo ja ni c'o chi wi' ja tok tz'ucarto ja rwach'ulew in ni c'o wi' ja tok xteq'uisi ja rwach'ulew chakaja', ja cami pro c'astaji, arja' quewa' nbij tre ja riglesia ri': ⁹—Anin bien wotak ja rebanon, wotak chi congana rpokonal etijon, wotak chi congana ix tak meba'i' pro ix biyoma' chwach ja Dios rmal ja yukulbal ec'u'x ruq'uin. In wotak chakaja' chi congana itzel tak tzij nbix chewe cumal ja winak ja nebini chi e aj Israel pro ma cuc'an ta jun anma ja cani' yatal chique ja raj Israel chi ncuc'aj. Pro eje'e' xa jun molbal ri'il rxin ja Satanás e'ocnak wi'. ¹⁰Ma texbej ta ewi' chwach ja rpokonal ja nixk'ax na chipan. Bien tec'waxaj ja xtinbij chewe ri', ec'oli chewe ja diablo arja' nerucoj na pa che' jari' nixrtakchibej chi neya' can ja yukulbal ec'u'x ruq'uin ja Dios in lajaj k'ij nixq'ueje' na chipan ja rpokonal. Ni ta yukul wi' ec'u'x ruq'uin ja Dios chijutij, ni ta quirwari' ebanon ja tok xquixcami. Ja wi queri' neban c'o jun corona ja nyataj

chewe jari' ja utzlaj c'aslemal ja mta q'uisic trij. ¹¹Ja c'o quixquin tiquic'axaj c'a ja ntajini nbij ja rEspíritu Santo chique ja riglesia. Xa nak ta ja nech'ocmají in matiqueya' qui' tre ja ritzelal chi xqueruch'ec ta eje'e' mta ruk'a' ja rcab camíc chique xtuban ta pokon chique. Queri' ja natz'ibajel tre ja ángel rxin ja riglesia ja c'o pan Esmirna, ne' chwe.

* * * * *

¹²In xbij chic chwe: —Ja ángel ja nchajin rxin ja riglesia ja c'o Pérgamo quewa' ja natz'ibajel tre ri': —Ja Jesucristo ja c'o jun espada elnakto pa ruchi', jun espada ja congana is rutzam in ca'i' rwarey, arja' quewa' nbij tre ja riglesia ri': ¹³—Anin bien wotak ja rebanon in masqui tri' ixc'o wi' ja bar c'o wi' ja trono rxin ja Satanás pro ni ma ineya'on can ta wi' in tok bix chewe chi neya' can ja yukulbal ec'u'x wq'uin ni ma xeya' can ta wi'. In nixtac'a xeya' can ta ja yukulbal ec'u'x wq'uin chakaja' ja tok camsaxi ja rAntipas, arja' jun testigo wxin in ni ma xuya' can ta wi' ja yukulbal ruc'u'x wq'uin in camsax checojol tri' chipan ja lugar ja bar c'o wi' ja Satanás. ¹⁴Pro c'o jun ja nch'a' chewe camic ri'. Ec'o jujun ja rec'o checojol netajini nquinimaj ja tijonem rxin ja Balaam. Como ja Balaam ojer arja' xuch'ob chwach ja Balac nak nuban chi nerkajsaj ja tinamit Israel chipan ja ritzelal. Queri' xuban in rmalari' tok c'oli quetij ja tinamit Israel ja tzujun chiquewach cachbal tak winak owi chwach rachbal tak nakun in xe'oc cuq'uin jule' ixoki' ja ma quixjayilal ta. ¹⁵In chakaja' ec'o chic jujun checojol ja netajini nquinimaj ja tijonem quixin ja nicolaítas in jari' tijonem congana itzel ntz'at anin. ¹⁶Teq'uexa' c'a ja rena'oj nowi mateq'uex, can ninbe ewq'uin chanim ninech'ojin cuq'uin ja nebano queri' in ja respada ja elnakto pa nuchi' jari' ncoj chiquij. ¹⁷Ja c'o quixquin tiquic'axaj c'a ja ntajini nbij ja rEspíritu Santo chique ja riglesia. Xa nak ta ja nech'ocmají in matiqueya' qui' tre ja ritzelal chi xqueruch'ec ta, anin nya' na chique chi nquetij ja maná ja rawatali in nya' na jujun abaj sak chique chakaja' in jari' abaj c'o jun bi'aj c'ac'a tz'ibtal chwach ja majun otakyon, xa ruyon ja njach wi' ja rabaj arja' notakini. Queri' ja natz'ibajel tre ja ángel rxin ja riglesia ja c'o Pérgamo, ne' chwe.

* * * * *

¹⁸In xbij chic chwe: —Ja ángel ja nchajin rxin ja riglesia ja c'o Tiatira quewa' natz'ibajel tre ri': —Ja Jesucristo ja Ralc'wal Dios ja c'o parwach cani' rxak k'ak' in c'o rkan ja congana nraproti cani' ch'ich' ocnak ja tok bien nsu'i utzc'a chi nraproti, arja' quewa' nbij tre ja riglesia ri': ¹⁹—Anin bien wotak ja rebanon, wotak chi c'oli ja rajoben ri'il xin Dios chewe, wotak chi yukul ec'u'x ruq'uin ja Dios, wotak chi e'eto'on ja c'o rjawaxic chique, wotak chi ecoch'on ja penak je'e chewij in wotak chi más chi na nim ja samaj xin Dios neban camic chwach ja cani' ebanonto nabey. ²⁰Pro

c'oli ja nch'a' chewe camic ri'. Ixix chaka qui' chewe matech'a' tre ja rixok Jezabel ja nuban. Arja' nbij chi c'oli nk'alasax je'e chwach rmal ja Dios. Pro xa ma utz ta ja nuc'ut chiquewach ja rajsamajela' wxin, xa neruban engañar, nuc'ut chiquewach chi utz ne'oc ach'i'i' cuq'uin ixoki' ja ma quixjayilal ta in utz chakaja' nqueti' nakun ja tzujun chiquewach cachbal tak winak owi chwach rachbal tak nakun. ²¹Anin nya'on tiempo tre chi nuq'uex ja rna'oj pro arja' ni matirajo' wi' nuq'uex, c'a rmajon na rbanic ja il mac cuq'uin ja rachi'i'. ²²Bien tec'waxaj ja xtinban tre, xtinkajsaj chipan jun yobil in ja nebanowi ja il mac ruq'uin ja wi matiqueya' can ja ritzelal ja cani' nuc'ut chiquewach jari' nenuya' chipan jun nimlaj rpokonon chakaja'. ²³Ja c'a xtinban chique ja ral jari' nencamsaj in ja riglesia nojelal bien xtich'obtaj cumal chi anin nincowini ntz'at xa nak ta ja c'o pa tak quewi' pa tak canma ja winak, ni majun awatal ta chinwach in anin nya' na rtojbalil chewe ja rebanon chejunal, ja c'a rebanon jari' nc'utuni jani' ja rtojbalil ja xtinya' chewe. ²⁴Pro ja c'a chewe ixix ja ma ebanon ta ja cani' quibanon ja jule' chic ja rec'o Tiatira ja ma eniman ta ja tijonem rxin ja Jezabel in ma etijon ta ewi' tre ja nimak tak tijonem xin Satanás ne'xi, quewa' nbij chewe camic ri', anin mchita nak chi ta jun ijka'm nya' chewij. ²⁵Xarwari', ja utzlaj tijonem ja c'ol ewq'uin ni tenimaj wi', ni ta quirwari' ebanon ja tok xquinpi chic jutij. ²⁶Ja nech'ocmaji in matiqueya' qui' tre ja ritzelal chi xqueruch'ec ta in ni matiqueya' can wi' ja mandamiento wxin, anin xtinya' chique chi ne'oc e k'etol tak tzij pa quewi' ja winak ja rec'o pa tak nación je'e. ²⁷Congana jun nimlaj poder nq'ueje' pa quek'a' jari' nquecoj chiquij ja winak chi cow nequechap tre in nequibanbej mandar cani' poder rxin jun ch'ich' nya' pa ruk'a' jun achi in npaxij jule' bojo'y tre in ni nchictaji ja bojo'y rmal. Queri' ja poder ja xtiyataj chique ja cani' yataj anin chwe como c'oli ja poder ja yatajnak anin chwe rmal ja nata' Dios. ²⁸In chakaja' xtinya' chique ja ch'umil ja xin pa sakaric. ²⁹Ja c'o quixquin tiquic'axaj c'a ja ntajini nbij ja rEspíritu Santo chique ja riglesia. Queri' ja natz'ibajel tre ja ángel rxin ja iglesia ja c'o Tiatira, ne' chwe.

3 ¹In xbij chic chwe: —Ja ángel ja nchajin rxin ja riglesia ja c'o Sardis quewa' natz'ibajel tre ri': —Ja Jesucristo ja rec'o wuku' espíritu xin Dios ruq'uin ja rec'o wuku' ch'umil pa ruk'a' quewa' nbij tre ja riglesia ri': —Anin bien wotak ja rebanon, ja nixtz'ati ix jun iglesia ixc'asli pro ja chwach Dios ix jun iglesia ixcamnak. ²Quixc'asc'oti. C'a c'o na jutz'it ec'aslemal ja xajalal maja'n tiq'uisi jari' teya'a' rchok'ak' utzc'a chi nixmelojto. Queri' nbij chewe como nojel ja obra ebanon, bien xinwotakij chi ja chwach Dios c'o falta tre. ³Rmalc'ari' nbij chewe, kas turkaj chewe ja utzlaj tijonem ja c'utunto chewach nabey in xeya' ewxquin tre. Camic,

ni ja' wi' tijonem tenimaj in teq'uexa' ja rena'oj. Nowi maquixc'asc'oti, can ninbe ewq'uin pro ma ewotak ta nak hora xquinekaji cani' nuban jun alak'om ja ni majun otakyon nak hora tok nekaji. ⁴Pro c'a ec'o na jujun chewe ja rixc'o pa Sardis c'a ch'ajch'oj na ja quic'aslemal, ma quitzi'ilon ta ja quitziak. Eje'e' nyataj na chique chi nincachbilaj, sak quitziak quicojon etran chwij como jari' ni yatal wi' chique chi queri' nqueban. ⁵Ja nech'ocmaji in matiqueya' qui' tre ja ritzelal chi xqueruch'ec ta jari' c'o jule' tziak sak ja nyataj na chique chi nquecoj in anin matinchup quebi' chipan ja libro ja bar tz'ibtal wi' quebi' ja winak ja yatajnak chique ja utzlaj c'aslemal ja mta q'uisic trij in tok xque'ekaj chwach ja Nata' e rachbil ja ángel ni chiquewach nbij wi' chi ec'o pa ncuenta. ⁶Ja c'o quixquin tiquic'axaj c'a ja ntajini nbij ja rEspíritu Santo chique ja riglesia. Queri' ja natz'ibajel tre ja ángel rxin ja riglesia ja c'o pa Sardis, ne' chwe.

* * * * *

⁷In xbij chic chwe: —Ja ángel ja nchajin rxin ja riglesia ja c'o Filadelfia quewa' ja natz'ibajel tre ri': —Ja Jesucristo ja Santilaj Alc'walaxel, ja ni katzij wi' nojelal ja nbij, ja c'o lawe xin David pa ruk'a' in tok c'oli nujak je'e majun nak ta ncowini xtitz'apij chi ta in tok c'oli ntz'apij je'e majun nak ta ncowini xtujak chi ta, arja' quewa' nbij tre ja riglesia ri': ⁸—Anin bien wotak ja rebanon. Camic bien tec'waxaj, c'o jun puerta jakali ja nya'on chewach in majun nak ta ncowini xtitz'apij chi ta. Bien wotak chi xa ti ma nim ta ja rewachok'ak' pro masqui queri' pro ma eya'on can ta ja ntzobal in ni matepokonaj wi' nebij chwe chi anin in ewajaw. ⁹Bien tec'waxaj, ja winak ja xa jun molbal ri'il xin Satanás e'ocnak wi' ja nebini chi e aj Israel pro ma cuc'an ta jun anma ja cani' yatal chique ja raj Israel chi ncuc'aj, xa e tz'akol tak tzij, tetz'ata' mpe' ja xtinban chique, puersa nepi na ewq'uin, nenkajsaj na, ne'urjupe' na chewach in ncotakij na chi anin nixwajo'. ¹⁰Como ja rixix eniman ja ntzobal ja xinbij chewe chi nq'ueje'e ja repaciencia chi rcoch'ic ja npi je'e chewij, anin chakaja' nixnchajij na chipan ja nimlaj rpokonal ja penak chwach nojel ja rwach'ulew. Jari' nimlaj rpokonal ja xtipi na jari' nec'ambajbexi ja winak ja rec'o chwach'ulew. ¹¹Bien tec'waxaj, anin ninbe chic jutij chwach'ulew chanim, tebana' cuenta ja yatajnak chic chewe utzc'a chi ni majun nak ta xtilasan ta chewe ja recorona. ¹²Ja nech'ocmaji in matiqueya' qui' tre ja ritzelal chi xqueruch'ec ta, anin nya' na chique chi ne'oqui e cani' rkan tak jay rxin ja templo rxin ja nDios, xajutij neq'ueje' tri', ni majun nak ta xtilasan ta quixin chipan. In jun chic, can ntz'ibaj na rubi' ja nDios chiquij in ntz'ibaj rubi' ja tinamit rxin ja nDios chiquij chakaja'. Jawa' tinamit ri' jari' ja c'ac'a Jerusalén ja nelto chicaj ruq'uin ja nDios in nkajto c'a chwach ja rwach'ulew. In c'o jun bi'aj c'ac'a wxin jari' ntz'ibaj chiquij chakaja'. ¹³Ja c'o quixquin tiquic'axaj c'a ja ntajini nbij ja

rEspíritu Santo chique ja riglesia. Queri' ja natz'ibajel tre ja ángel rxin ja iglesia ja c'o Filadelfia, ne' chwe.

* * * * *

¹⁴In xbij chic chwe: —Ja ángel ja nchajin rxin ja riglesia ja c'o Laodicea quewa' natz'ibajel tre ri': —Ja Jesucristo ja testigo ja bina'an tre Amén, ja ni nuban wi' cumplir nojel ja nbij in nojel ja nbij ni katzij wi' chakaja', ja winakarnakto ruq'uin nojel ja winakarsan je'e rmal ja Dios, arja' quewa' nbij tre ja riglesia ri': ¹⁵—Anin bien wotak ja rebanon chi nixtac'a ix tew in nixtac'a ix mak'en. Utz ta ja wixta ix k'alaj chi ix tew owi ix mak'en. ¹⁶Pro como ma ix k'alaj ta nak la ixocnak wi' rmalc'ari' congana itzel nna' emwal cani' nuban jun achi c'oli xutij xuban itzel tre in xabijel in queri' xtinban anin chewe chakaja' xquixnsalujel. ¹⁷Queri' nbij chewe como ixix nebij chi congana ix biyoma' in congana benak pa nim ja remeba'il in majun nak ta nc'atzin chewe, nixche'e. Queri' nebij pro xa ma ewotak ta chi ja chwach Dios congana lawulo' ja rebanon, ix tak meba'i, ix moya' in ni majun tetziak chewij. ¹⁸Rmalc'ari' tok c'o jun consejo nya' chewe ri', mejor telok'o' chwe ja puro oro ja k'axnak pa k'ak' utzc'a chi nixoqui ix biyoma' ja ni katzij wi' chi ix biyoma'. In telok'o' chwe ja tziak sak ja necoj chewij utzc'a chi ma ixch'anal chi ta nixtz'ati in ma q'uixbal ta nena'. In telok'o' chwe chakaja' ja rak'om ja neya' pan ewach utzc'a chi njaktaji ja rewach. ¹⁹Canojel ja winak ja nenwajo' eje'e' ri' nch'a' chique ja ritzelal nqueban in nenuban castigar. Quixmak'e' c'a tre ja rec'aslemal in teq'uexa' ja rena'oj. ²⁰Bien tec'waxaj, anin inpa'l chuchi' ja puerta rxin ja rewanma in nc'onc'o'oc ja puerta. Xa nak ta nc'axani ja nukul in nujak rpuerta'il ja ranma chinwach jari' ninoc chipan ja ranma in xa junan nokwa' ruq'uin. ²¹Ja nech'ocmaji in matiqueya' qui' tre ja ritzelal chi xqueruch'ec ta, anin nya' na chique chi ne'oc wach tak k'etol tzij, nincachbilaj chipan ja ntrono cani' xinban anin xinch'ocmaji in xinwachbilaj ja nata' Dios chipan ja rtrono. ²²Ja c'o quixquin tiquic'axaj c'a ja ntajini nbij ja rEspíritu Santo chique ja riglesia. Queri' ja natz'ibajel tre ja ángel rxin ja riglesia ja c'o Laodicea. Queri' ja xbij chwe.

* * * * *

4 ¹Ja tok tz'attaj mwal nojel awa' wari' chaka jalal tok c'oli xintz'at ja c'ut chic chinwach, c'o jun puerta jakali chila' chicaj. In tzijon chic wq'uin ja kulaj ja tzijon wq'uin nabey ja cani' rukul jun trompeta, quewa' xbij chic chwe ri': —Catjote'to wawe', anin nc'ut chawach ja maja'n tibantaji, ne' chwe. ²Chaka maril xinq'ueje' pa ruk'a' ja rEspíritu Santo in ja xintz'at c'o jun trono chomin chila' chicaj in c'o jun tz'ubul chipan. ³Ja tz'ubul chipan ja trono ja nca'yi ni queri' cani' ca'i' abaj ja congana nimak rjil, jun rbina'an jasje in jun chic rbina'an cornalina. In c'o jun xconk'a'

rsutin ri' trij ja trono in ja nca'yi ja xconk'a' ni queri' cani' ja rabaj ja congana nim rjil rbina'an esmeralda. ⁴Ja c'a trono c'o chic veinticuatro trono rsutin ri' trij in ec'o veinticuatro anciano e jujun etz'ubul chipan. Eje'e' quicojon sakatak tziak in quicojon jujun corona pa quewi' oro ocnak. ⁵In ja chipan ja trono congana k'ak' nuq'uiak ri' nelto chipan in quiakolijay chakaja' fuerte rukul. Ja chwach ja trono c'o wuku' lámpara tzijili, ja wuku' lámpara jari' ja wuku' espíritu rxin ja Dios. ⁶In c'oli cani' jun mar ja c'o chwach ja trono pro jun mar ja vidrio ocnak, puro cristal nca'yi.

In chakaja' ec'o quiji' ja rec'oloc ruq'uin ja trono, eje'e' quistutin qui' trij. Eje'e' nojel neca'y wi' como ja paquewach congana q'uiy. Ja c'a paquewach ma ruyon ta chiquipalaj c'o wi', c'oli chi tak quewi' chakaja'. ⁷Ja nabey arja' nca'yi cani' nca'y jun cój, ja rucab cani' nca'y jun wacax, ja rox ja rpalaj cani' rpalaj jun achi, ja c'a rucaj arja' nca'yi cani' nca'y jun águila nrupupi. ⁸In c'o waki' tak quexic' chiquijujunal in ja paquewach chaka bar ta c'o wi', c'oli trij ja quexic' in c'oli chuxe' chakaja', in xajutij quimajon bix chi pa k'ij chi chak'a', quewa' nquibixaj ri': —Santo, santo, santo, queri' rbanic ja kajaw Dios. Arja' ni majun poder ja maquita c'o pa ruk'a'. Arja' ni c'o wi' ojer in ni c'o wi' camic in ni c'o wi' chwak, cabij in chijutij, neche'e. ⁹Queri' nqueban chi e quiji', ni nqueya' wi' ruk'ij ja Dios ja tz'ubul chipan ja trono ja ni mta wi' camíc trij in nquimaltioxij tre. ¹⁰Ja tok nqueban queri' ja c'a veinticuatro anciano eje'e' nexuque' chwach ja Dios ja tz'ubul chipan ja trono in nqueya' ruk'ij como arja' ni mta wi' camíc trij. Nquiwasaj ja quicorona, nqueya'oc chwach ja trono in quewa' nquibixaj ri': ¹¹—Atat at kajaw, atat at kaDios, ni yatal wi' chawe chi natkaban respetar in nkaya' ak'ij in ni yatal wi' chawe chi nkanataj ja nimlaj poder ja c'o pan ak'a'. Queri' nkabij chawe como atat xatwinakarsani ja caj in rwach'ulew, ni majun nak ta ja maquita atat xatwinakarsani. Como niquirwari' ja ravaluntad chi xawinakarsaj xa rmalari' tok c'oli nojelal camic in xa rmalari' tok winakarsaxi nojelal, xeche'e.

* * * * *

5 ¹In xintz'at ja tz'ubul chipan ja trono chi arja' c'o jun wuj boton rc'an pa ruk'a' riquik'a'. Ja c'a wuj c'oli tz'ibtal chwach pro ni chi cal'i paraj tz'ibtal wi'. Ja c'a ruchi' ja wuj k'olin tre wuku' rkan sello utzc'a chi matisoltaji. ²In c'o jun ángel xintz'at congana rchok'ak' in c'oli ja ntajini nuya' rbixic. Ja c'a rukul congana fuerte, quewa' nbij ri': —¿La c'o jun yatal trij chi nlasaj ja sello in nusol ja wuj? ne'e. ³In majun nak ta cowin ta xusol ta ja wuj in xutz'at ta jutz'it nixtac'a c'o ta jun chila' chicaj nixtac'a c'o ta jun chwach'ulew in nixtac'a c'o ta jun xe' ulew. ⁴Ja c'a ranin congana ok'ej nban rumac ja mta jun yatal ta trij chi xtusol ta ja wuj xtisiq'uij ta

rwach in nixtac'a xtutz'at ta jutz'it. ⁵C'ac'ari' pi jun chique ja ranciano in quewa' xbij chwe ri': —Ma catok' ta, tatz'ata' mpe' le' c'o jun, arja' ch'eco rxin ja ritzelal, arja' ja Cój ne'xi, arja' jun chique ja riy rumam can ja Judá in chakaja' riy rumam can ja rojer rey David. Arja' ch'ocmaji in rmalari' ncowini nlasaj ja wuku' rkan sello rc'an ja wuj in nusol.

⁶In chaka jalal ja tok c'o jun Carnelo xintz'at, arja' chacali, mero pa nic'aj c'o wi' tre ja trono in chique ja re quiji' in chique ja ranciano. Ja nca'yi cani' nca'y jun carnelo ja soctajnak ja rocnak jun sacrificio. Wuku' ruc'a' in wuku' parwach. Ja c'a wuku' parwach jari' ja wuku' espíritu xin Dios ja retakonel nat nakaj nojel chwach ja rwach'ulew. ⁷Be ja Carnelo ruq'uin ja tz'ubul chipan ja trono, xuc'am tre ja wuj ja rc'an tre riquik'a'. ⁸Ja c'a tok c'amtaj rmal ja c'a re quiji' cachbil ja veinticuatro anciano eje'e' xexuque' chwach, cuc'an jujun instrumento arpa rubi', in chakaja' cuc'an jule' incienso ja nojnak pa tak rc'olibal in ja rc'olibal jari' oro ocnak. Ja rincienso jari' ja roración ja nqueban ja tinamit xin Dios. ⁹In c'o jun c'ac'a bix nquibixaj tre ja Carnelo quewari': —Atat ni yatal wi' chawe chi nac'am ja wuj in nawasaj ja sello rc'an. Queri' nkabij chawe como atat xatcamsaxi in ja raquiq'uel jari' xokalok'bej chi xokoc pa rcuenta ja Dios. Queri' abanon chake xa nak ta tribu ja rokc'o wi', xa nak ta katzobal, xa nak ta katinamit, xa nak ta kanación. ¹⁰In xaya' chake chi ajoj okocnak rey in okocnak sacerdote rxin ja kaDios in nokoc na ok k'etol tak tzij chwach ja rwach'ulew. Queri' nbij ja c'ac'a bix ja nquibixaj.

¹¹C'ac'ari' xintz'at in xinc'waxaj quekul jule' ángel, eje'e' quisutin qui' trij ja lugar ja bar c'o wi' ja trono ja bar ec'o wi' ja re quiji' e cachbil ja ranciano. Ja ángel congana e q'uiy, e jaru' la mil, congana c'ayew chi xque'awalaj ta, ¹²quimajon rakic quechi' in quewa' nquibij ri': —Ja Carnelo ja camsaxi arja' ni yatal wi' tre chi nkanataj nak rbanic. Cani' tre ja nimlaj poder ja c'o pa ruk'a', in cani' tre ja nimlaj meba'il ja c'o ruq'uin, in cani' tre ja rna'oj janila nim, in cani' tre ja nimlaj rchok'ak'. Ni yatal wi' tre chi nkaban respetar in nkaya' ruk'ij in nkabij utzlaj tak tzij tre. Queri' nquibij ja ángel. ¹³In c'a c'o na ja xinc'waxaj. Nojel ja winakarsan je'e' rmal ja Dios xinc'waxaj quekul chiquijujunal xa bar ta tri' ec'o wi', wi chila' chicaj owi chwach'ulew owi xe' ulew owi pa mar, quewa' nquibij ri': —Ja tz'ubul chipan ja trono rachbil ja Carnelo xta jutij xtibix ta utzlaj tak tzij chique, xta jutij xqueban ta respetar, xta jutij xtiya' ta quek'ij, xta jutij xtinatax ta chi janila nim ja quichok'ak'. Ni ta quirwari' xtiban chique camic, chwak in chijutij, neche'e. ¹⁴Ja c'a tok bitaj queri' cumal ja c'a re quiji': —Amén, xeche'e. Ja c'a veinticuatro anciano eje'e' xexuque'e in queya' ruk'ij ja ni mta wi' camíc trij.

6 ¹In xintz'at ja Carnelo tok xlasaj jun tre ja wuku' rkan sello in pi jun chique ja re quiji', c'oli xbij xinc'waxaj cani' rukul quiakolijay: —

Catajo', tatz'ata' mpe' le', ne'e. ²In chaka jalal tok xintz'at jun quiej sak rij in c'o jun tz'ubul trij rc'an jun arco ja nbanbej ch'a'oj. C'o jun corona jach tre. Ja c'a tok jachtajel tre c'a'ari' be, xumaj quich'aquic ja rc'ulel, be chi quich'aquic canojelal.

³Ja c'a Carnelo xlasaj chic jun ja sello. Ja c'a tok lastaj rmal c'o chi na jun chique ja re quiji' tzijoni xinc'waxaj: —Catajo', tatz'ata' mpe' le', ne'e. ⁴In xelto chic jun quiej quiak rij in c'o jun tz'ubul trij yataj tre chi arja' nutic ch'a'oj chwach'ulew utzc'a ja winak nquicamsaj qui' rmal. In c'o jun nimlaj espada jach tre.

⁵Ja c'a Carnelo xlasaj chic jun ja sello. Ja c'a tok lastaj rmal c'o chi na jun chique ja re quiji' tzijoni xinc'waxaj: —Catajo', tatz'ata' mpe' le', ne'e. In chaka jalal tok xintz'at jun quiej k'ek rij in c'o jun tz'ubul trij rc'an jun lipra pa ruk'a'. ⁶In c'o jun kulaj xinc'waxaj chiquicojol ja re quiji' quewa' xbij ri': —Ja jun quetzal xa ca'i' libra trigo nya' chwach in xa waki' libra cebada nulok'. Pro maxta taban camíc tre ja tijco'm ja nuya' aceite in vino, ne'e.

⁷Ja c'a Carnelo xlasaj chic jun ja sello. Ja c'a tok lastaj rmal c'o chi na jun chique ja re quiji' tzijoni xinc'waxaj: —Catajo', tatz'ata' mpe' le', ne'e. ⁸Chaka jalal tok xintz'at jun quiej k'en rij in c'o jun tz'ubul trij, Camíc rubi'. In c'o chic jun chic tran trij, Quilugar Camnaki' rubi'. Eje'e' yataj chique chi nequicamsaj ja winak ja rec'o chwach'ulew. Ja c'a nequicamsbej, espada, wa'al, itzel tak yobil in ja ritzel tak chicop ja rec'o chwach'ulew. Eje'e' yataj chique chi c'o quek'a' tre ja cuarta parte rxin ja rwach'ulew ja nqueban wi' ja camíc.

⁹Ja c'a Carnelo xlasaj chic jun ja sello. Ja c'a tok lastaj rmal anin xenutz'at ja canma ja recamsan rmal ja rtzobal Dios in rmal ja testimonio ja quiya'on. Chuxe' ja raltar c'o wi' ja canma. ¹⁰Eje'e' congana querak quechi' in quewa' quibij tre ja Dios ri': —Kajaw, atat ni ch'ajch'oj wi' ja rawanma, ni naban wi' cumplir ja nabij. ¿Nak k'ij nak'et tzij chiquij ja rec'o chwach'ulew ja xecamsan kaxin? ¿Nak k'ij naya' rjil rc'axel chique? xeche' tre. ¹¹C'a'ari' c'o jujun tziak sak jach chique in quewa' bix chique ri': —Quixxula'n chi na jun ti tiempo como c'a ec'o na más ja rewach tak ajsamajela' ja rewach'alal necamsax na ja cani' banon ixix chewe. Ja c'a tok xquecamsaxi canojelal c'a tokori' xtibantaji ja cani' nebij.

¹²Ja c'a Carnelo xlasaj chic jun ja sello. Ja c'a tok lastaj rmal chaka jalal tok xintz'at c'o jun nimlaj cubarkan xuban, ja c'a k'ij xoc k'eku'm cani' jun tziak xucoj banbal bis, ja c'a ic' xoqui cani' quic' pro ni chi jun. ¹³Ja c'a ch'umil xetzakto chicaj cani' nuban jun che' higuera ja tok maja'n tik'enar rwach in tok npi jun nimlaj ik' ntilto'i rwach rmal. ¹⁴Ja c'a caj sachi, ba la xoc wi' cani' nuban jun wuj nboti. Nojel ja jayu' je'e k'ax chic cha jun lugar chic in queri' xuban ja lugar je'e chakaja' ja c'o pa mar. ¹⁵Ja c'a winak eje'e' quiwawaj qui' pa tak jul in chicojol nimak

tak abaj pa tak k'ayis. Queri' queban canojelal cani' chique ja rey ja rec'o chwach'ulew in cani' chique ja nimak tak winak in cani' chique ja jefe xin ejército in cani' chique biyoma' in cani' chique ja congana quichok'ak'. Queri' queban canojel, wi xa e esclavo owi e libre. ¹⁶In quewa' quibij ri': —Camic, ta titzakpi chakij ja jayu', ta titzakpi chakij ja nimak tak abaj, korwawaj chwach ja tz'ubul chipan ja trono utzc'a chi matikatz'at rwach in korwawaj chwach ryewal ja Carnelo. ¹⁷Como ja camic xurwila' ja nimplaj k'ij rxin ja ryewal in ni majun nak ta xticowin ta xtipec'e ta chwach, xeche'e.

* * * * *

7 ¹Ja c'a tok tz'attaj mwal awa' wari' c'ac'ari' xintz'at chic ec'o quiji' ángel, jun chique tri' pa'l wi' ja bar nelto wi' k'ij, in jun chic ja bar nkaj wi', in jun chic tri' pa'l wi' pa norte in jun chic pa sur. In c'o quiji' nimak tak ik' rxin ja rwach'ulew quichapon utzc'a chi matijaktajto ja ik' trij ja rwach'ulew in trij mar in nixtac'a trij ta jun che'. ²In c'o chic jun ja ángel xintz'at, xelto ja bar nelto wi' k'ij, arja' rc'an jun sello rxin ja c'aslic Dios. In xurak ruchi' chiquij ja re quiji' ángel ja rechapyon ja quiji' ik' ja yatajnak poder pa quek'a' chi nqueban camíc chwach ja rwach'ulew in pa mar chakaja' ³in quewa' xbij chique ri': —Maxta teban camíc chwach ja rwach'ulew nixtac'a pa mar in nixtac'a tre ta jun che'. C'a tokori' neban ja tok xticojtaji sello kumal ja nkacojbej quetal ja rajsamajela' rxin ja Dios chi quipalaj, ne' chique. ⁴In xenc'waxaj e jaru' ja coj sello chique, e ciento cuarenticuatro mil, eje'e' ri' epenak chiquicojol ja cablajuj tribu^{Ja} xin Israel. ⁵Ja chiquicojol ja jun tribu Judá ec'o cablajuj mil ja coj sello chique, ja chiquicojol ja jun tribu Rubén ec'o cablajuj mil, ja chiquicojol ja jun tribu Gad ec'o cablajuj mil, ⁶ja chiquicojol ja jun tribu Aser ec'o cablajuj mil, ja chiquicojol ja jun tribu Neftalí ec'o cablajuj mil, ja chiquicojol ja jun tribu Manasés ec'o cablajuj mil, ⁷ja chiquicojol ja jun tribu Simeón ec'o cablajuj mil, ja chiquicojol ja jun tribu Leví ec'o cablajuj mil, ja chiquicojol ja jun tribu Isacar ec'o cablajuj mil, ⁸ja chiquicojol ja jun tribu Zabulón ec'o cablajuj mil, ja chiquicojol ja jun tribu José ec'o cablajuj mil, in ja chiquicojol ja jun tribu Benjamín ec'o cablajuj mil.

* * * * *

⁹Ja c'a tok tz'attaj mwal awa' wari' ec'o jule' winak xenutz'at pro congana e q'uiy, ni majun winak cowin ta xeralaj ta, nojel nación epenak wi', nojel tribu epenak wi', nojel tinamit epenak wi' in nojel tzobal netzijon wi'. Eje'e' epa'loc chwach ja trono in chwach ja Carnelo, quicojon jule' tziak

^{Ja} jujun tribu aj Israel tibij tzij eje'e' ri' winak ja resepon can cumal ja jujun rc'ajol ja Jacob.

sak in cuc'an rxak tak palma pa quek'a'. ¹⁰Eje'e' congana nquerak quechi' in quewa' nquibij ri': —Ja kaDios ja tz'ubul chipan ja trono in ja Carnelo cuq'uin npi wi' ja totajem xin Dios, neche'e. ¹¹Ja c'a ángel canojelal eje'e' epa'li, quisutin qui' trij ja lugar ja bar c'o wi' ja trono ja bar ec'o wi' ja ranciano in bar ec'o wi' ja re quiji'. Xexuque' chwach ja trono in quemaj rya'ic ruk'ij ja Dios ¹²in quewa' quibij ri': —Amén. Ja kaDios ni ta xtibix wi' utzlaj tak tzij tre, ni ta xtiya' wi' ruk'ij, ni ta xtinatax wi' chi janila nim ruk'ij in janila nim ja rna'oj, ni ta xtimaltioxix wi' tre, ni ta xtiban wi' respetar, ni ta xtinatax wi' ja nimlaj poder ja c'o pa ruk'a' in janila nim ja rchok'ak'. Ni ta quirwari' xtiban tre camic, chwak in chijutij. Amén. Queri' ja quibij.

¹³Ja c'a ranciano c'o jun chique quewa' xbij chwe ri':

—Ja winak le' ja quicojon ja tziak sak čnak quibanic in bar epenak wi'? ne' chwe.

¹⁴—Señor, jari' atat atotakyon, xinche' tre. In xbij chic chwe:

—Eje'e' la' ja rek'axnakto chipan ja nimlaj rpokonal. Ja quitziak sak como quich'ajon chipan ja rquiq'uel ja Carnelo. ¹⁵Rmalc'ari' ja tok ec'oloc chwach ja trono rxin ja Dios in chi pa k'ij chi chak'a' nesamaj pa rcuenta chipan ja rtemplo. Ja tz'ubul chipan ja trono nij arja' ja nq'ueje' cuq'uin chi quichajixic. ¹⁶Mchita wa'al mchita chakichi' xtiquetij, mchita rwak'ij xtiquetij chi ta pokon pa ruk'a' nixtac'a c'atan chi ta xtiqena'. ¹⁷Queri' xtiqeban como ja Carnelo ja c'o mero pa nic'aj ja bar c'o wi' ja trono arja' xtiyuk'un quixin. Arja' xqueruc'aj ja bar c'o wi' tz'uquel tak ya' pro jari' ya' rc'amonto ja utzlaj c'aslemal. Ja c'a Dios arja' xtisuuwi ja riya'l quewach pro ni nojelal in ni mchita wi' ok'ej xtiqeban. Queri' xbij chwe ja ranciano.

* * * * *

8 ¹Ja c'a Carnelo arja' xlasaj ja q'uisbal sello. Ja c'a tok lastaj rmal ni majun nak chi ta nc'axaxi ja chila' chicaj, nc'aj hora xuban chi queri'. ²Ja c'a ranin xenutz'at ja wuku' ángel ja repa'l chwach ja Dios in c'o jujun trompeta jach chique chiquijujunal. ³In pi chic jun ja ángel, arja' pe'e'oc chwach ja raltar, rc'an jun rc'olbal incienso oro ocnak. In q'uiy ja rincienso jach tre jari' nuya' parwi' ja raltar ja oro ocnak ja c'o chwach ja Dios, ja c'a rincienso nrachbilaj ja roración ja nqueban canojel ja rtinamit Dios. ⁴Ja c'a rsibel ja rincienso xelto pa ruk'a' ja ángel rachbil ja roración quixin ja rtinamit Dios in jote'e, c'a chwach ja Dios xekaj wi'. ⁵Ja c'a ángel arja' xuc'am ja rc'olbal incienso in xuc'am ja rchak'ak' ja c'o parwi' altar, xnojsaj chipan in xutix chwach ja rwach'ulew. Ja c'a tok tixtaj rmal c'o jule' quiakolijay xuban, fuerte rukul in c'o k'ak' nuq'uiak ri' in xuban jun cubarkan.

* * * * *

⁶Ja c'a wuku' ángel ja c'o jujun trompeta cuc'an eje'e' quichomarsaj qui' chi nquixulaj.

⁷Ja nabey ángel xulaj ja rtrompeta. Ja c'a tok xultaj rmal c'o jule' sakboch rachbil k'ak' ryujun ri' ruq'uin jule' quic' jari' tixi chwach ja rwach'ulew, ja che' ja c'o chwach'ulew c'ati ja tercera parte rmal, ja c'a rax tak k'ayis jari' c'ati nojelal.

⁸Jun chic ángel xulaj ja rtrompeta. Ja c'a tok xultaj rmal c'oli cani' jun nimlaj jayu' rmajon c'atem q'uiakel pa mar, ja c'a mar xoc quic' ja tercera parte rmal. ⁹In ja chicop ja rec'o pa mar xecami ja tercera parte in ja jule' lancha ja c'o parwi' mar yojtaji ja tercera parte chakaja'.

¹⁰Jun chic ángel xulaj ja rtrompeta. Ja c'a tok xultaj rmal c'o jun nimlaj ch'umil tzakto chicaj, rmajon c'atem cani' nuban jun k'ak', kaj chipan ja tercera parte rxin ja binel tak ya' in chipan ja tercera parte rxin ja tz'uquel tak ya' chakaja'. ¹¹Ja rubi' ja ch'umil, Ajenjo ne'xi, in ja ya' xoc c'ay ja tercera parte rmal. E q'uiy ja winak xecam rmal ja ya' rumac ja xoc c'ay.

¹²Jun chic ángel xulaj ja rtrompeta. Ja c'a tok xultaj rmal c'oli xuban ja k'ij rmal como yojtaji ja tercera parte rmal. In queri' tre ic' in chique ch'umil chakaja' yojtaji ja tercera parte rmal. Ja k'ij, ic' in ch'umil yojtaji ja quech'a' in ma xch'a'an chi ta ja tercera parte rmal. Ja pa k'ij in ja chak'a' ma xch'a'an chi ta ja tercera parte rxin ja k'ij nixtac'a ja tercera parte quixin ja ch'umil in ic'.

¹³Ja c'a ranin xintz'at, c'o jun ángel mero pa nc'aj caj nrupup wi' in nurak ruchi' xinc'waxaj, quewa' nbij ri': —Congana lawulo' chique ja winak ja rec'o chwach'ulew rumac ja jule' chic trompeta ja maja'n tixulaxi cumal ja roxi' ángel como oxi' rwach ja rpokonal ja xtiban chique ja ni lawulo', ne'e.

9 ¹Jun chic ángel xulaj ja rtrompeta. Ja c'a tok xultaj rmal xintz'at, c'o jun ch'umil tzakto chicaj, kaji c'a chwach'ulew. Ja ch'umil arja' jach jun lawe tre ja njakbej ruchi' ja nimlaj jul ja c'a c'a nat nekaj wi' xe' ulew chipan ja nimlaj k'ekumal. ²Xujak ruchi' ja jul in xelto jule' sib chipan cani' sib ja nel chipan jun nimlaj horno. Ja k'ij matitz'at chic rmal in ni majun chic ja c'o chicaj xtatz'at chi ta rmal. ³Ja c'a sib ec'o jule' sac' xe'elto chipan in xeq'ueje' chwach'ulew. Ja sac' c'o jun poder yataj chique ja cani' yatajnak chique ja sina'y ja re xin rwach'ulew. ⁴In bix chique chi matiqueban camíc tre ja rax tak k'ayis rxin ja rwach'ulew nixtac'a tre ta ja tak tijco'm in nixtac'a tre ta jun che', xa ruyon chique winak nqueban wi' pokon pro xa queyon ja ma cojon ta ja sello rxin Dios chi quipalaj. ⁵Ya' lugar chique chi jo'o' ic' nqueban pokon chique ja winak pro ma xyataj ta chique chi nequicamsaj ta. Ja rbanic ja rpokonal ja nqueban chique ja winak cani' ruquiy jun sina'y ja tok natruti'. ⁶Chipan ari' tiempo ja winak xtiquicanoj nak nqueban chi necami pro maquecami, congana nquiyarij ja necami pro ni maquecam wi'.

⁷Ja sac' ja neca'yi e cani' jule' quiej ja rewekon chic chi nebe pa ch'a'oj. Ja quicojon pa quewi' cani' corona ntz'ati ja oro ocnak. Ja quipalaj cani' quipalaj

winak. ⁸Ja rsamal quewi' cani' rsamal quewi' ixoki' in ja quey cani' rey jun cój. ⁹Ja quicojon chwaquec'u'x cani' to'bal rwaruc'u'x jun soldado ja ch'ich' ocnak. Ja rukul ja quexic' nc'axaxi cani' rukul jule' careta pro q'uiy ja careta ja chararan cumal jule' quiej tok c'amc'ol canim nebe pa ch'a'oj. ¹⁰Chakaja' c'o quejey cani' quejey sina'y in c'oli ja quti'obal chutzam ja quejey in jari' nquecoj ja nquibanbej pokon chique ja winak tre ja jo'oi' ic'. ¹¹In c'o jun ángel ocnak rey pa quewi', jari' ja ritzel ángel ja c'a c'a nat c'o wi' xe' ulew chipan ja nimlaj k'ekumal. Ja rubi' nbix tre ja ángel chipan ja tzobal hebreo, Abadón ne'xi, ja c'a pa griego, Apolión ne'xi.

¹²Camic k'axi ja nabey rpokonal ja ni lawulo', tatz'ata' mpe' le' c'o chi na ca'i' ja penak.

¹³Jun chic ángel xulaj ja rtrompeta. Ja c'a tok xultaj rmal c'o jun kulaj xinc'waxaj xelto chicojol ja quiji' uc'a' ja cojon tre ja raltar ja oro ocnak ja c'o chwach Dios. ¹⁴Ja kulaj quewa' xbij tre ja ángel ja xulani ja trompeta ri': —Ja re quiji' ángel ja reximtal chuchi' ja nimlaj binelya' rbina'an Eufates que'acquira', ne' tre. ¹⁵In queri' xuban xeruquir ja quiji' ángel. Ja Dios arja' ni rchominto wi' nak hora, nak k'ij, nak ic' in nak juna' ja nequir wi' ja quiji' ángel chi nebe nequicamsaj jun tercera parte chique ja winak. ¹⁶Ec'o c'a jun nimlaj ejército etz'ubul chiquij tak quiej pro congana e q'uiy ja soldado, xenc'waxaj e jaru', e ca'i' ciento mil chi jun mil. ¹⁷Ja quiej xec'ut chinwach in ja retz'ubul chiquij c'oli quicojon ja nquitobej rwaquec'u'x. Ja to'bal rwaquec'u'x ja rcoloril oxil' rwach, jun quiak cani' rcoloril k'ak' in jun chic azul cani' rcoloril ja rabaj zafiro in jun chic k'en cani' rcoloril azufre. Ja quewi' ja quiej cani' quewi' cój in oxil' rwach ja nelto pa quechi', k'ak', sib in azufre. ¹⁸Ja c'awa' oxil' rwach ja rpokonal ja xecamsbexi ja tercera parte chique ja winak, k'ak', sib in azufre ja nelto pa quechi' ja quiej. ¹⁹Como ja quiej ca'i' c'o wi' ja poder ja c'o chique, pa quechi' in quejey. Ja quejey queri' rbanic cani' rbanic jun cumatz tok natruti'. Ja ca'i' ri' ja c'o chique ja c'ari' nquibanbej pokon chique ja winak.

²⁰Ja c'a jule' chic winak ja ma xecamsax ta rmal awa' ja roxi' rwach rpokonal ri' eje'e' nixtac'a quequ'ue'x ta jutz'it quina'oj queya' can ta ja banoj cachbal tak winak owi rachbal tak nakun. In nixtac'a queya' can ta ja ya'oj quek'ij ja demonio in nixtac'a queya' can ta ja ya'oj quek'ij cachbal tak winak in rachbal tak nakun ja oro ocnak owi plata owi bronce owi abaj owi che' pro como xa e cachbal xa chewi' tok maqueca'yi nixtac'a nquic'axaj ta ja nbix chique in nixtac'a nebin ta jutz'it. ²¹In chakaja' ja winak ma xqueya' can ta ja banoj camíc in ma xqueya' can ta ja banoj tak samaj quixin aj'litza' in ma xqueya' can ta ja banoj il mac ja rachi'i' cuq'u'in ixoki' in nixtac'a banoj alak' ta queya' can ta chakaja'.

* * * * *

10 ¹C'o chi na c'a jun ángel xintz'at congana rchok'ak', arja' ntajini nkajto chila' chicaj, c'opi chipan jule' sutz' in c'o jun xconk'a'

parwi'. Ja nca'yi ja rpalaj cani' nca'y k'ij in ja rkan cani' k'ak' ocnak. ²In c'o jun ti libro jakali rc'an pa ruk'a'. Ja c'a rkan ja riquik'a' jari' xuya' parwi' mar, ja c'a rxcon jari' xuya' parwi' ja rwach'ulew. ³Xurak ruchi' pro congana fuerte ja rukul cani' rukul jun cój tok nurak ruchi'. Ja c'a tok xurak ruchi' ja ángel c'ac'ari' tzijoni ja wuku' quiakolijay. ⁴Ja c'a tok tzuri tzij rmal ja wuku' quiakolijay anin laj xintz'ibaj ja xbij pro c'o jun kulaj xinc'waxaj penak chila' chicaj quewa' xbij chwe ri': —Tac'olo' pan awi' pan awanma ja xbij ja wuku' quiakolijay, ma tak'alasaj ta in ma tatz'ibaj ta, ne' chwe.

⁵Ja c'a ángel ja xintz'at ja rya'on jun rkan parwi' mar in jun rya'on parwi' rwach'ulew arja' xuyic nojoj ruk'a' chicaj ⁶in xuban jun juramento pa rubi' ja Dios. Jari' Dios ja ni mta wi' camíc trij, arja' winakarsyon ja caj in nojel ja rc'an in arja' winakarsyon ja rwach'ulew in nojel ja rc'an in arja' winakarsyon ja mar in nojel ja c'o chipan chakaja'. Quewa' ja juramento ja xuban ja ángel ri': —Ja Dios arja' matuya' chic tiempo tre ja nimlaj juicio ⁷pro nutakto chanim. Ja c'a tok xterila' ja k'ij tok nc'axaxi rukul ja trompeta ja xtixulax rmal ja q'uisbal ángel tokoc'ari' xtik'alajini nojelal ja rchominto ja Dios ja rawatali nabey, xtibantaj cumplir nojelal ja cani' xbij can chique ja profeta ja rajsamajela' rxin. Queri' xbij ja ángel.

⁸Ja c'a kulaj ja xinc'waxaj ja penak chila' chicaj arja' tzijon chic jutij wq'uín in quewa' xbij chic chwe ri': —Camic jat, jac'ama' ja libro ja c'o pa ruk'a' ja ángel ja c'o jun rkan rya'on parwi' mar in jun rya'on parwi' ja rwach'ulew, ne' chwe. ⁹In queri' xinban, xinbe ruq'uín ja ángel, xinbij tre chi nuya' chwe ja libro in quewa' xbij chwe ri': —Tac'ama' ja libro in tatija'. Ja c'a tok xtitijtaj amwal congana c'ay xtuna' apan rmal pro ja pan achi' jari' congana qui' nuna' cani' raxcab natij, ne' chwe. ¹⁰C'ac'ari' xinc'am ja ti libro tre in xintij. Ja c'a tok tijtaj mwal ja pa nuchi' congana qui' xuna' cani' raxcab xintij pro ja nupan jari' congana c'ay xuna'. ¹¹In xbij chwe chi: —Atat, rjawaxic chi namaj chic jutij rbixic ja maja'n tibantaji. Cani' chique ja tinamit je'e q'uiy quewach ja naya' na rbixic chique ja xtiqueban na in cani' chique nación je'e in cani' chique ja netzijon pa tak tzobal je'e in cani' chique rey, ne' chwe.

* * * * *

11 ¹C'ac'ari' c'o jun aj jach chwe cani' jun che' etbal in quewa' bix chwe ri': —Catyictaji in tawetaj ja templo xin Dios, tawetaj ja raltar in que'awetaj chakaja' ja rec'o chipan ja templo ja quimajon rya'ic ruk'ij ja Dios. ²Pro ja rwajay ja c'o chwach ja templo jari' ma tawetaj ta como jari' jachon pa quek'a' ja ma e aj Israel ta in ja reje'e' cuarentidós ic' neq'ueje' chwach ja santilaj tinamit xin Dios in nquepak' chi cakan. ³Ja c'a ranin ec'o cal'i' testigo wxin nya' na chique chi nqueya' rbixic ja ntzobal, jun mil doscientos sesenta k'ij ja nqueya' rbixic in eje'e' quicojon jule' tziak banbal bis. Queri' ja bix chwe.

4Ja ca'i' testigo eje'e' e junan ruq'uin ja ca'i' che' olivo ja pa'l chwach ja Rajaw ja rwach'ulew in e junan ruq'uin ja ca'i' candelero ja pa'l chwach chakaja'. 5Ja ca'i' testigo xa nak ta ncajo' nebano pokon chique eje'e' c'o k'ak' nelto pa quechi' jari' nequic'atsbej ja netzelan quixin. Xa nak ta ncajo' nebano pokon chique queri' nban na chique k'ak' necamsbexi. 6Eje'e' c'o quek'a' tre ja caj chi nquitz'apij utze'a chi mta jab nkaji. Jaru' pa tiempo nqueya' rbixic ja rtzobal Dios ni c'o wi' quek'a' tre chi nqueban queri'. In chakaja' c'o quek'a' tre ja ya' je'e chi nqueyoj, noc quic', in c'o quek'a' tre ja rwach'ulew chi nojel rwach yobilal nquecoj chwach. Queri' nqueban, xa ba jaru' ta mul ncajo' nqueban necowini nqueban. 7Ja ca'i' testigo tok xtitz'akati ja tiempo rxin ja testigo'il ja nqueya' ja c'a ritzel chicop nelto in nch'ojin cuq'uin. Ja ritzel chicop jari' ja nelto chipan ja lugar ja c'a c'a nat c'o wi' xe' ulew chipan ja k'ekumal, arja' xticowin chiquij xquercamsaj. 8Ja c'a quicuerpo npune' pa bey chipan ja nimlaj tinamit ja bar camsax wi' ja kajaw Jesucristo chwa cruz. Jari' tinamit nc'ambex tzij ruq'uin ja ca'i' tinamit Sodoma in Egipto. 9Oxi' k'ij in nic'aj ec'oli winak chaka nquetz'at ja cuerpo. Eje'e' ri' winak epenak pa tak tinamit je'e in pa tak tribu je'e, netzijon pa tak tzobal je'e in epenak pa tak nación je'e. Chaka nquetz'at ja cuerpo, matiqueya' lugar tre chi xtimuk ta. 10Ja rec'o chwach'ulew eje'e' congana nequicoti rmal ja xecamsaxi ja ca'i' testigo, nqueban nmak'ij rmal in nqueya' regalo chibil tak qui'. Queri' xtiqeban como ja ca'i' profeta congana pokon quibanon chique ja rec'o chwach'ulew. 11Ja c'a tok tz'akat oxi' k'ij in nic'aj xoqui ja rEspíritu Santo chique ja ca'i' testigo, jun Espíritu ja nyowi c'aslemal ja takonto rmal ja Dios. C'ac'ari' yataj chique chi xepe'i in ja xetz'ato quixin congana quixbej qui' cumal. 12C'o c'a jun nimlaj kulaj quic'axaj penak chila' chicaj, quewa' xbij chique ja ca'i' testigo ri': —Quixjote'to wawe', ne' chique. In xejote' chila' chicaj, xec'amarel rmal jule' sutz' pro ni chiquewach ja netzelan quixin tok queban queri'. 13Ni jari' hora c'o jun nimlaj cubarkan xuban in jun décima parte tre ja tinamit be chi tok'ulew rmal. In e wuku' mil ja xecam rmal ja cubarkan. Ja c'a jule' chic congana quixbej qui' in quemaj rya'ic ruk'ij ja Dios ja c'o chila' chicaj.

14Camic k'axi ja rucab rpokonal ja ni lawulo', tatz'ata' mpe' le' c'o chi na jun penak.

* * * * *

15Jun chic ángel xulaj ja rtrompeta. Ja c'a tok xultaj rmal c'o jule' nimak tak kulaj c'axaxi chila' chicaj, quewa' nbij ri': —Ja gobierno je'e ja c'o chwach'ulew, camic ocnak pa ruk'a' ja kajaw Dios in pa ruk'a' ja Cristo ja rcha'on. Camic arja' nbano mandar como Rey in ni nuban wi' mandar camic, chwak in chijutij, ne'e. 16Ja c'a veinticuatro anciano ja retz'ubuloc chwach ja Dios chipan ja quitrono eje'e' xexuque'e in quemaj

rya'ic ruk'ij ja Dios ¹⁷in quewa' quibij tre ri': —Kajaw Dios, atat ni majun poder ja maquita c'o pan ak'a', atat nij at c'o wi' camic, nij atc'o wi' ojer in nij atc'o wi' chwak, cabij in chijutij. Camic nkamaltioxij chawe chi xacoj ja nimlaj poder ja c'o pan ak'a' in atat chic ja natbano mandar como Rey. ¹⁸Ja nación je'e congana yictaj quiyewal chawij pro ja camic xurwila' ja k'ij chi atat yictaj awayewal chiquij. Camic xurwila' ja k'ij chi nk'et tzij chiquij ja camnaki' in xurwila' ja k'ij ja nyataj wi' ja rtojbaliil chique ja rajsamajela' awxin cani' chique ja profeta in cani' chique ja jule' chic tinamit awxin, cani' chique canojelal ja nqueban respetar ja rabi' chi nimak quek'ij chi ma nimak ta quek'ij. Camic xurwila' ja k'ij chi ja neyojo rxin ja rwach'ulew neyojtaj eje'e' chakaja'. Queri' ja quibij tre.

¹⁹C'ac'ari' jake'e' ja templo xin Dios chila' chicaj in c'oli ja caxa tz'attaj chipan ja xin chominem. In congana k'ak' nuq'uiak ri', c'o je'e kulaj nc'axaxi fuerte rukul, c'o jule' quiakolijay xuban, xuban cubarkan in nimak tak sakboch kajto.

* * * * *

12 ¹C'o c'a ja winakari chila' chicaj ja congana c'asc'o'i xintz'at, c'o jun ixok congana ruch'a' cani' k'ij rwekben ri', ja c'a ic' ocnak rpalibal in c'o jun corona rcojon pa rwi' re'an cablajuj ch'umil. ²In ja rixok arja' yawa' chic, congana nurak ruchi' como arja' majtajnak rmal ja rti'obal jun ti ral ja xajalal maja'n tiq'ueje'e. ³In c'o chi na jun retal ja winakari chila' chicaj, chaka jalal tok winakar jun nimlaj chicop, jun itzel chicop bina'an tre dragón, quiak rij, wuku' rwi' in lajuj ruc'a'. Ja jujun rwi' jujun corona rcojon tre. ⁴Ja ch'umil ja rec'o chicaj ja tercera parte chique xekajsaxto rmal ja dragón, ruje yucoj chi quikajsaxic, xerkajsajto chwach'ulew. Ja c'a dragón arja' xpaba' ri' chwach ja rixok ja xajalal maja'n tiq'ueje' jun ti ral, queri' xuban utzc'a tok xtiq'ueje'e ja tac'al chanim nutij. ⁵Ja c'a rixok q'ueje'e ti ral tala'. Ja ral ja rixok arja' c'o jun nimlaj poder q'ueje' pa ruk'a' ja nucoj chiquij canojelal ja winak xa nak ta nación ec'o wi' chi cow nerchapbej in nerbanbej mandar. Chaka jalal tok yataj tre ja ral chi jote' chila' chicaj ja bar tz'ubul wi' ja Dios chipan ja rtrono. ⁶Ja c'a rixok arja' xanmaji, be chipan ja lugar ja bar kas talan wi' in chipan ari' lugar c'o jun rlugar ja rixok chomin rmal ja Dios in tri' nban wi' cuenta tre jun mil doscientos sesenta k'ij.

⁷C'o c'a jun nimlaj ch'a'oj ja bantaji chila' chicaj. Ja Miguel e rachbil ja rach tak ángel nech'ojin ruq'uin ja dragón. Ja c'a dragón e rachbil ja ritzel tak ángel ja rec'o ruq'uin eje'e' xech'ojini ⁸pro xech'aqui in ma xyataj chi ta lugar chique chi xeq'ueje' chi ta chila' chicaj. ⁹Ja c'a nimlaj dragón arja' ch'akixto. Jari' dragón arja' ja rojer cumatz ja nbix tre chi Diablo in c'o jun chic rubi' nbix tre, Satanás ne'xi, arja' ja nbano engañar quixin canojel ja winak ja rec'o chwach'ulew. Ch'akixto chwach ja rwach'ulew e rachbil ja ritzel tak ángel rxin.

¹⁰In c'o jun kulaj xinc'waxaj chila' chicaj fuerte rukul, quewa' nbij ri': —Camic xurwila' ja k'ij chi ja totajem xin Dios nyataj chique winak in ntz'attaji ja nimlaj poder ja c'o pa ruk'a', xurwila' ja k'ij chi noqui ja gobierno rxin in nujach nojel pa ruk'a' ja Cristo ja rcha'on. Queri' ja bantaji como ch'akixto ja Diablo ja nbini ja quil ja kach'alal tre ja Dios como arja' chi pa k'ij chi chak'a' ni rmajonto wi' quitzujuxic chwach ja Dios. ¹¹Pro ja reje'e' quech'ec ja Diablo, ja quich'ecbej rxin jari' ja rquiq'uel ja Carnelo in chakaja' ja testigo'il queya' tre ja Jesucristo in ma xquipokonaj ta queya' qui' pa camíc rmal. ¹²Camic congana qui'il ja chila' chicaj, quixquicot c'a ja rixc'o chila'. Pro congana lawulo' chewe ja rixc'o chwach'ulew in ja rixc'o parwi' mar como ja camic kajnakto ja Diablo checojol in congana yictajnak ja ryewal como arja' rotak chi xa ma jaru' tiempo ta nyataj tre chi nq'ueje' chwach'ulew. Queri' xbij ja kulaj.

¹³Ja c'a dragón tok xutz'at chi ch'akixto chwach ja rwach'ulew arja' xumaj rsaluxic ja rixok ja q'ueje' ti ral tala' chi nuban pokon tre. ¹⁴Ja c'a rixok yataj tre ja ca'i' ruxic' jun nimlaj águila utzc'a chi nrupupi, nanmaj chwach ja cumatz, nbe chipan ja lugar ja bar kas talan wi' chi nekaj chipan ja rlugar ja bar nban wi' cuenta in tri' nban wi' cuenta oxil' juna' in nic'aj. ¹⁵Ja c'a cumatz xlasajto jule' ya' pa ruchi' canil' binelya', queri' xuban utzc'a ja ya' nbe, nuc'amel ja rixok. ¹⁶Pro ja rwach'ulew xuto' ja rixok, ja xuban, jaktaj jun jul, ja c'a binelya' kaj chipan, ja xelto pa ruchi' ja dragón. ¹⁷Ja c'a dragón congana pi ryewal trij ja rixok, be chi nerbana' ch'a'oj cuq'uin ja jule' chic ral ja rixok, eje'e' ri' ja nquinimaj ja mandamiento rxin ja Dios in nqueya' testigo'il tre ja Jesucristo.

* * * * *

13 ¹Anin xinpe'e chi' mar pa snayi', c'o chi na jun itzel chicop xintz'at, ntajini nelto pa mar, wuku' rwi' in lajúj ruc'a'. Ja jujun ruc'a' jujun corona rc'an. Ja jujun rwi' jujun bi'aj rc'an, ja c'a bi'aj xa ofensa rc'amonto tre ja Dios. ²Ja ritzel chicop xintz'at canil' rbanic jun balam pro ja rkan canil' rkan oso in ja rwarey canil' rwarey cój. Ja c'a dragón, ja poder ja c'o pa ruk'a' in ja rtrono jari' xujach tre ja ritzel chicop in congana nim ja k'etbaltzij xujach tre chakaja'. ³Ja c'a ritzel chicop, ja wuku' rwi' c'o jun tre ja rwi' soctajnak, ja xintz'at anin rc'amonto camíc tre. Pro jari' soctajic tzuri. Ja c'a winak congana c'asc'ol'i quetz'at pro ni canojelal in xetre'el trij. ⁴Xexuque' chwach ja dragón rumac ja nimlaj poder ja rjachon tre ja ritzel chicop. In xexuque' chwach ja ritzel chicop chakaja' in quewa' nquibij tre ri': —Ja chicop mta bar ta tri' xtikajunsaj chi ta wi' in majun nak ta ncowin ta trij, xeche' tre.

⁵Ja c'a ritzel chicop ya' lugar tre chi nbij jule' nimak tak tzij ja nyabej ruk'ij ruyon in ja tzij nbij congana itzel nc'axaxi in ya' lugar tre chi cuarentidós ic' noc pa ruk'a' ja k'etbaltzij. ⁶Ja tzij ja nbij xa ofensa

re'amonto tre ja Dios, xa ruyon ncanoj kaj rubi' pro ja rubi' ja ncanoj xa ruyon Dios yatal tre chi queri' nbix tre, xa ofensa re'amonto tre ja rochoch Dios, xa ofensa re'amonto chique ja rec'o chila' chicaj. ⁷In ya' lugar tre chakaja' chi ch'ojin cuq'uin ja tinamit xin Dios, ya' lugar tre chi arja' cowin chiquij xercamsaj. In yataj tre chakaja' chi ne'oc pa ruk'a' canojelal ja winak xa nak ta tribu ec'o wi', xa nak ta tinamit ec'o wi', xa nak ta tzobal netzijon wi' in xa nak ta nación ec'o wi'. ⁸In canojel ja rec'o chwach'ulew xexuque' chwach, queri' queban canojel ja mta quebi' tz'ibtal chipan ja libro ja bar tz'ibtal wi' quebi' ja yatajnak chique ja utzlaj c'aslemal ja mta q'uisic trij. Jari' libro rxin ja Carnelo ja xoc jun sacrificio, ja camsaxi, in tok maja'n titz'ucarsaxi ja rwach'ulew ni chominto chi wi' tri' chi queri' nban tre. ⁹Ja c'o quixquin tiquic'axaj c'a ja nbij awa' jun tzij ri'. ¹⁰Ja nechapo quixin ja winak chi nequecoj preso pa quek'a' jari' nechaj chic eje'e' chakaja', ne'oc na preso. Ja re cojol tak espada chi quicamsaxic ja winak jari' necamsax chic eje'e' chakaja' tza'n tak espada. Wawe' c'a nkatz'at wi' chi ja tinamit xin Dios rjawaxic chi nquecoch' quewach chipan ja rpokonal, rjawaxic chi ni nyuke' wi' quec'u'x ruq'uin ja Jesucristo.

¹¹C'ac'ari' c'o chi na jun itzel chicop xintz'at, ntajini nelto pan ulew. Ja c'a chicop c'o ca'i' ruc'a' cani' ruc'a' jun carnelo in ja ntzijoni cani' ntzijon jun dragón. ¹²Jawa' chicop ri' congana nim ja k'etbaltzij jach pa ruk'a' rmal ja jun chic itzel chicop in ni chwach tok nucoj ja rautoridad. Nojel ja k'etbaltzij ja c'o pa ruk'a' ja jun chic itzel chicop ya' lugar trewa' ja jun chicop ri' chi nucoj. Arja' puersa nuban chique canojel ja winak ja rec'o chwach'ulew chi nexuque' chwach ja jun chic itzel chicop ja c'o jun soctajic xkajbej ja re'amonto camíc tre pro tzuri, ma xcam ta. ¹³In chakaja' nuban nimak tak milagro, c'o nari' nuban, nkajto k'ak' rmal chicaj pro ni chiquewach winak tok nuban queri'. ¹⁴In xa neruban engañar ja winak ja rec'o chwach'ulew. Ja c'a nerbanbej engañar jari' ja milagro nuban je'e ja yatajnak tre chi nuban pro ni chwach ja jun chic itzel chicop tok nuban. In neruban mandar ja winak ja rec'o chwach'ulew chi nqueban rachbal ja jun chic itzel chicop ja soctajnak tza'n espada nabey pro c'ase'e. ¹⁵In yataj tre chi cowini xuya' rxulanbal ja rachbal ja jun chic itzel chicop in cowini ja rachbal tzijoni chi nuya' orden chi necamsaxi ja winak ja maquexuque' chwach ja rachbal ja jun chic itzel chicop. ¹⁶In chakaja' neruban mandar canojel ja winak chi ncoj quetal chi quek'a' ja quiquik'a' owi chi quipalaj, pro ni canojelal ja winak nban queri' chique wi e nimak tak winak owi mani, wi e biyoma' owi xa e tak meba'i', wi e libre owi xa ec'ayin pa quek'a' winak. ¹⁷Queri' ja nbantaji, ja winak wi mta quetal cojon chique rmal ja chicop jari' matiya' lugar chique chi nqueban lok'oninem nixtac'a nya' ta lugar chique chakaja' chi nqueban c'ayinem. Ja retal ja ncoj chique ja winak jari' ja rubi' ja chicop

owi ja número rxin ja rubi'. ¹⁸Jawa' wari' rjawaxic chi nawasaj ana'oj trij. Ja c'o rna'oj tilasaj c'a rna'oj trij ja número rxin ja chicop como ja rnumero'il jari' número xin winak in quewa' ja número ri', waki' ciento sesentiséis.

* * * * *

14 ¹In c'a c'o na más ja xintz'at, chaka jalal tok xintz'at ja Carnelo, arja' pa'l parwi' ja jayu' ja bina'an tre Sión e rachbil jun ciento cuarenticuatro mil winak. Eje'e' ri' winak c'o jun quetal tz'ibtal chi quipalaj, ja quetal jari' rubi' ja Carnelo in rubi' ja Rtata' chakaja'. ²In c'o jun kulaj xinc'waxaj penak chila' chicaj in ja rukul ja nc'axaxi congana nim cani' jule' ya' nrojoji in cani' rukul jun quiakolijay. Ja kulaj xinc'waxaj cani' quekul jule' winak ja netajini nqueban arpa, ³quimajon rbixaxic jun c'ac'a bix. Ja lugar ja bar nebixanoc wi', chwach ja trono rxin ja Dios in chiquewach ja re quiji' in chiquewach ja ranciano. Majun nak chi ta xecowin ta xe'otakin ta ja c'ac'a bix ja quibixaj, xa queyon ja jun ciento cuarenticuatro mil winak xe'otakini, eje'e' ri' ja xelok'i xetotaji chiquicojol ja winak ja rec'o chwach'ulew. ⁴Eje'e' ri' ja ma emacunnak ta cuq'uin ixoki' como eje'e' ch'ajch'oj ja quic'aslemal. Eje'e' ja ni netre' wi' trij ja Carnelo xa bar ta tri' nbe wi'. Xelok'i xetotaji chiquicojol ja winak, e'ocnak e cani' nabey tak cosecha ja ntzujux tre ja Dios in tre ja Carnelo. ⁵Eje'e' ni mta wi' jun tz'akoj tzij nqueban, ni majun nak ta nechapbexi, epa'loc chwach ja trono rxin ja Dios.

* * * * *

⁶C'o chi c'a jun ja ángel xintz'at mero pa nc'aj caj nrupup wi', arja' rc'amonto ja utzlaj tzij xin Jesucristo ja mta q'uisic trij chi nuya' rbixic chique ja winak ja rec'o chwach'ulew, nuya' rbixic chique xa nak ta nación ec'o wi', xa nak ta tribu ec'o wi', xa nak ta tzobal netzijon wi' in xa nak ta tinamit ec'o wi', ⁷cow tzijoni in quewa' nbij chique ri': —Texbej ewi' chwach ja Dios in teya'a' ruk'ij como xurwila' ja hora chi nutakto ja nimlaj juicio. Chwach Dios quixxunque' wi' como arja' winakarsyon ja caj in rwach'ulew, arja' winakarsyon ja mar in tz'uquél tak ya', ne'e.

⁸In pi chic jun ja ángel quewa' nbij ri': —Kaji ja nimlaj tinamit Babilonia, yojtaji. Queri' rbanon ja Babilonia como arja' cani' jun itzel ixok xa xeruban engañar ja winak ja rec'o nojel tak nación, puersa xuban chique chi junwi' yuke' wi' quec'u'x, ma ruq'uin ta ja Dios ja katzij chi Dios in ja Dios arja' pi ryewal chiquij rmal, ne'e.

⁹In pi chic jun ja ángel, cow tzijoni in quewa' nbij ri': —Xa nak ta ja nexuque' chwach ja ritzel chicop in chwach ja rachbal in wi nqueya' lugar tre chi ncoj quetal chi quipalaj owi chi quek'a', ¹⁰eje'e' congana lawulo' nban chique, npi ryewal ja Dios chiquij pro ni ma jutz'it ja ryewal

ja maquita nucoj chiquij. Congana nquetij na rpokonal pa k'ak', c'oli cani' k'ol rmajon c'atem neq'ueje' chipan pro ni chiquewach ja santilaj ángel in chwach ja Carnelo tok xtiban queri' chique. ¹¹Congana sib neli chipan ja lugar ja bar nquetij wi' rpokonal. Ja c'a sib njote'e njote'e, ni mta wi' q'uisic trij. Nixtac'a nexula'n ta jutz'it, chi pa k'ij chi chak'a' nij ec'o wi' chipan ja rpokonal. Queri' c'a nban chique ja winak ja nexuque' chwach ja ritzel chicop in chwach ja rachbal chakaja' in chique canojel xa nak ta ja neyo' lugar tre chi ncoj chique ja retal rubi' ja ritzel chicop. ¹²Wawe' nkatz'at wi' chi ja tinamit xin Dios ja ni nquinimaj wi' ja rmandamiento in ni yukul wi' quec'u'x ruq'uin ja Jesucristo eje'e' congana nc'atzin chique ja quipaciencia chi nquecoch' quewach chipan ja penak chiquij.

¹³In c'o jun kulaj xinc'waxaj penak chila' chicaj quewa' xbij chwe ri': —Tatz'ibaj ja xtinbij chawe ri', tre ja tiempo ja numajel camic congana qui'il chique ja winak ja necami ja tok xa jun quibanon ruq'uin ja kajaw Jesucristo tok necami, ne' chwe. —Jari' ni katzij wi', ne'e ja rEspíritu Santo, —como eje'e' mchita cosic nqueban, nexula'n tre ja quisamaj, ja c'a obra ja quibanonto nyataj na chique ja rtojbaliil ja bar xque'ekaj wi', ne'e.

* * * * *

¹⁴In c'a c'o na más xintz'at, chaka jalal tok xintz'at jule' sutz' sak in c'o jun tz'ubul parwi', ja nca'yi cani' nca'yi ja Ralc'walaxel ja xoc alaxic cuq'uin ja winak. Arja' c'o jun corona rcojon puro oro ocnak in c'o jun woso rc'an congana is ruta'm. ¹⁵C'o chi c'a jun ja ángel xelto chipan ja templo, arja' nurak ruchi' trij ja tz'ubul parwi' sutz' in xbij tre chi nerumol ja winak ja cani' nban tre cosecha tok nmol ruchi', quewa' xbij tre ri': —Ja woso awc'an tajojo' chi rbanic ja cosecha como xurwila' ja hora chi nbani ja cosecha como ja tijco'm ja c'o chwach'ulew k'en chic, ne' tre. ¹⁶In queri' xuban ja tz'ubul parwi' sutz', arja' xumaj rcojic ja woso chwach'ulew in ja cosecha rxin ja rwach'ulew mol ruchi'.

¹⁷In c'o chic jun ja ángel xelto chipan ja templo ja c'o chila' chicaj, arja' chakaja' rc'an jun woso congana is ruta'm. ¹⁸In c'o chic jun ja ángel xelto ja bar c'o wi' ja raltar, arja' c'o ruk'a' tre ja k'ak' ja c'o parwi' altar. Arja' nurak ruchi' trij ja jun chic ángel ja rc'an ja woso ja congana is ruta'm in xbij tre chi nerumol ja winak ja xtikajpi rpokonal chiquij ja nutakto ja Dios, quewa' xbij tre ri': —Ja woso awc'an tajojo' chi rbanic cosechar ja uva ja c'o chwach'ulew como ja uva k'en chic, ne' tre. ¹⁹In queri' xuban ja ángel, xucoj ja woso chwach'ulew, xumol ruchi' ja uva. Ja c'a uva xuq'uiak chipan ja nimlaj lugar ja bar npak' wi' chakan cumal winak chi rlasaxic ja riya'l jari' nc'ambej tzij tre ja ryewal ja Dios ja xtikaj chiquij ja winak. ²⁰Ja lugar ja bar pak' wi' ja uva chakan, chinakaj ja tinamit, ma chipan ta. Congana jun nimlaj quic' xelto ja bar pak' wi' ja

uva chakan in ja quic' congana jun nimlaj pos xuban, tok nkaj jun quiej chipan c'a tri' nekaj wi' tre ja bar ocnak wi' freno tre in ja rime' wi' c'o la oxi' ciento kilómetro xuc'am.

* * * * *

15 ¹In c'o chic jun xintz'at ja c'o chila' chicaj ja congana c'asc'o'i xintz'at. Ec'o wuku' ángel xenutz'at, wuku' rwach ja rpokonal c'o pa quek'a', jari' ja q'uisbal tak rpokonal. Jawa' wuku' rwach rpokonal ri' ja tok noc'owi k'ax c'ari' ja ryewal Dios, mchita, chewi' ja tok nbix q'uisbal tak rpokonal tre.

²In c'oli xintz'at cani' jun mar ja vidrio ocnak in cani' k'ak' ryujun ri' ruq'uin. In xenutz'at ja winak ja xech'ocmaji ja ma xban ta cowinem chiquij rmal ja ritzel chicop in ma xexuque' ta chwach ja rachbal in ma xqueya' ta lugar tre chi ncoji ja retal chique in nixtac'a ja número rxin ja rubi' coj ta chique chakaja', eje'e' epa'l chuchi' ja mar ja vidrio ocnak, cuc'an ja arpa xin Dios. ³Eje'e' quimajon rbixaxic ja bix rxin ja Moisés ja rajsamajel rxin ja Dios in ja bix rxin ja Carnelo chakaja', quewa' nquibij ri': —Kajaw Dios, janila ja poder c'ol awq'uin, ni majun ja maquita natcowini naban, ja samaj naban je'e congana nimak ruk'ij in congana c'asc'o'i ntz'ati. Atat at Rey quixin ja ratinamit, nojel ja naban ni rubey wi' in ni katzij wi' chakaja'. ⁴Kajaw ñnak ta c'a ja maquita nquixbej qui' chawach? ¿Nak ta c'a ja maquita lok' xtiquena' abi'? Como xa ayon atat ja ni majun ja maquita ch'ajch'oj tre ja rana'oj. In ja winak ja rec'o nojel tak nación eje'e' nepi na, ne'urxuque' chawach. Queri' xtiqueban como nojel ja rabanon bien k'alaj chi ni rubey wi'. Queri' ja bix nquibixaj.

⁵Ja c'a tok tz'attaj mwal ja wari' xintz'at chic, jaktaji ja santilaj lugar ja c'o chila' chicaj ja mero templo xin Dios. ⁶Ja wuku' ángel ja c'o wuku' rwach rpokonal pa quek'a' eje'e' xe'elto chipan ja santilaj lugar. Ja quitziak quicojon lino rubi', bien ch'ajch'oj, congana nraproti in c'o jujun ximbal quicojon chwaquec'u'x oro ocnak. ⁷Pi jun chique ja re quiji', xujach jujun vaso chique ja wuku' ángel oro ocnak. Ja c'a vaso nojnak ryewal ja Dios chipan, jari' Dios ja ni mta wi' camíc trij. ⁸Ja c'a santilaj lugar ni noj sib chipan, queri' xuban rumac ruch'a' ja Dios janila nch'a'an chipan ja santilaj lugar in rumac chakaja' ja nimlaj poder ja c'o ruq'uin. Ni majun winak cowin ta xoc ta chipan ja santilaj lugar, c'a tokori' ne'oc chipan ja tok noc'owi ja wuku' rwach rpokonal ja c'o pa quek'a' ja wuku' ángel.

* * * * *

16 ¹In c'o jun kulaj xinc'waxaj congana nim, penak chipan ja santilaj lugar in quewa' xbij chique ja wuku' ángel ri': —Jix, tec'ama'el ja wuku' vaso ewc'an ja nojnak ryewal Dios chipan, jetixa' chwach ja rwach'ulew.

²Be ja nabey ángel, xertixa' chwach ja rwach'ulew ja vaso ja c'o ryewal Dios chipan. Ja c'a winak ja cojon retal ja ritzel chicop chique ja nexuque' chwach ja rachbal eje'e' winakar jule' itzel tak ch'a'c chiquij, congana ruquiy.

³In jun chic ángel ja vaso rc'an, ja c'o chipan jari' xutix chipan ja mar. Ja c'a mar xoqui cani' quic' rmal cani' rquiq'uel jun camnak in xa nak ta ja rec'o chipan ja mar xecami pro ni canojelal.

⁴In jun chic ángel ja vaso rc'an, ja c'o chipan jari' xutix chipan ja binel tak ya' in chipan ja tz'uquel tak ya' chakaja'. Ja c'a ya' xoc quic' rmal. ⁵Ja ángel rxin ja ya' c'oli xbij tre ja Dios xinc'waxaj quewari': — wajaw, atat ni majutij ja maquita atc'oli, atc'oli camic in nij atc'o wi' ojer chakaja'. Atat ni rubey wi' ja c'a xaban ri'. ⁶Queri' nbij chawe como ja winak eje'e' quetix quiquiq'uel ja profeta awxin, xequicamsaj in queri' queban chique jule' chic tinamit awxin chakaja'. Pro ja c'a camic xaya' rjil rc'axel chique, ja ya' xacoj quic' chiquewach in jari' nquetij camic in jari' ni yatal wi' chiquij chi queri' ban chique, ne'e ja ángel. ⁷In c'o chic jun kulaj xinc'waxaj, ni tri' nelto wi' ja bar c'o wi' ja raltar, quewa' nbij ri': — Queri' wajaw Dios, atat at jun Dios ja ni majun poder ja maquita c'o pan ak'a', nojel ja rpokonal nataкто niquirwari' ja cani' abinto in ni rubey wi' chakaja', ne'e.

⁸In jun chic ángel ja vaso rc'an, ja c'o chipan jari' xutix trij ja k'ij. Ja c'a k'ij yataj tre chi janila pi más rchok'ak', lawulo' xuban chique ja winak tre ja c'atan. ⁹Ja c'atan congana lawulo', xec'ati ja winak rmal. Ja c'a winak eje'e' quemaj rbixic jule' tzij ja xa ofensa rc'amonto tre rubi' ja Dios pro jari' Dios pa ruk'a' c'o wi' nojel awa' ja rpokonal ri'. Pro eje'e' ma xqueq'uex ta ja quina'oj, ma xqueya' ta ruk'ij ja Dios.

¹⁰In jun chic ángel ja vaso rc'an, ja c'o chipan jari' xutix trij ja trono rxin ja ritzel chicop. Xoc pa k'eku'm nojel ja gobierno je'e ja c'o pa ruk'a' ja ritzel chicop. Ja c'a winak eje'e' quicach'ach'ej cak' rmal ja congana lawulo' quibanon. ¹¹Quemaj rbixic jule' tzij tre ja Dios ja xa ofensa rc'amonto tre, queri' queban rumac ja rpokonal ja quimajon rtijic in rumac ja ritzel tak ch'a'c ja c'o chiquij. Pro ni ma xqueya' can ta wi' ja ritzelal ja quimajon rbanic.

¹²In jun chic ángel ja vaso rc'an, ja c'o chipan jari' xutix chipan ja nimlaj binelya' rbina'an Eufrates. Ja c'a ya' chupi, chakij rmal. Queri' xuban ja ya' utzc'a chi ja rey ja repenak pa tak lugar ja c'o pan oriente njaktaj jun bey chiquewach chi nepeti nurquibana' jun nimlaj ch'a'oj. ¹³Ec'o c'a oxí' itzel tak espíritu xenutz'at e cani' xpek. Ja ne'elto wi' ja ritzel tak espíritu, pa ruchi' ja dragón, pa ruchi' ja ritzel chicop in pa ruchi' ja profeta ne'xi, pro ma katzij ta chi profeta. ¹⁴E itzel tak espíritu como eje'e' e espíritu quixin demonio. Eje'e' c'o jule' milagro nqueban, nebe cuq'uin canojel ja rey ja rec'o chwach'ulew ne'equimolo'. Queri'

nqueban utzc'a chi ja rey nqueban ja nimlaj ch'a'oj ja xtibani ja tok xterila' ja nimlaj k'ij rxin ja Dios, jari' Dios ja ni majun poder ja maquita c'o pa ruk'a'. ¹⁵Ja c'a Jesucristo quewa' nbij ri': —Bien tec'waxaj, anin ninbe chic jutij chwach'ulew, ja c'a winak c'a ja' xtiquena' ja tok xquinekaj cuq'uin cani' tre jun alak'om chaka jalal tok nekaji. Congana qui'il chique ja winak ja ni nec'asc'ot wi' in ni ma quiya'on can ta wi' ja yukulbal quec'u'x wq'uin utzc'a tok xquinekaj cuq'uin ma q'uixbal ta nquena' chinwach, ne'e. ¹⁶In xerumol ja rey chipan jun lugar bina'an tre Armagedón, jari' rubi' nbix tre chipan ja tzobal hebreo.

¹⁷In jun chic ángel ja vaso rc'an, ja c'o chipan jari' xutix chicaj in c'o jun kulaj c'axaxi congana nim, xelto chipan ja templo ja c'o chila' chicaj, tri' xelto wi' ja bar c'o wi' ja trono xin Dios, quewa' xbij ri': —Camic chomtajnak chic chi npeti ja rpokonal pro ni nojelal, ne'e. ¹⁸In congana k'ak' nuq'uiak ri', c'o je'e kulaj nc'axaxi, fuerte rukul, c'o jule' quiakolijay xuban in xuban jun nimlaj cubarkan pro congana nim. Jaru' pa tiempo ja rec'oli winak chwach'ulew ni mta wi' jun cubarkan ja queri' chi ta rbanon. ¹⁹Ja c'a nimlaj tinamit oxil' xuban rmal ja cubarkan in ja jule' chic nimak tak tinamit ja c'o pa tak nación je'e jari' be pa tok'ulew rmal chakaja'. Ja c'a Dios arja' xurkaj tre ja nimlaj tinamit Babilonia, janila xc'otsaj ryewal trij. Ja c'a xuban, nojel ja rpokonal ja rchomarsanto chi nutakto trij ja tinamit Babilonia puersa xutij na. ²⁰Ja lugar je'e ja c'o pa mar ba la xoc wi', sachi, in queri' xuban ja jayu' je'e chakaja', matatz'at chic. ²¹In chakaja' c'o nimak tak sakboch pi chicaj, kajpi chiquij ja winak. Ja sakboch congana ralal, ja jujun chirwach c'o la jun quintal npajoni. Ja c'a winak quemaj rbixic jule' tzij tre ja Dios ja xa ofensa rc'amonto tre. Queri' queban rumac ja rpokonal ja quetij pa ruk'a' ja sakboch como ja rpokonal más chi na lawulo'.

* * * * *

17 ¹C'o c'a jun chique ja wuku' ángel ja cuc'an ja wuku' vaso, arja' xurkaj wq'uin in quewa' xbij chwe ri': —Catajo' wawe', anin nwajo' nc'ut chawach ja rpokonal ja nk'etbex tzij trij ja nimlaj itzel ixok ja tz'ubul parwi' tak ya' je'e pro q'uiy ja ya' rtz'ulben. ²Jawa' ritzel ixok ri', ja rey ja rec'o chwach ja rwach'ulew eje'e' quibanon ja ritzelal ruq'uin. In chakaja' arja' rbanon ja ritzelal cuq'uin ja winak ja rec'o chwach'ulew in lawulo' quibanon rmal, cani' vino rya'on chique ek'abarnak rmal. Queri' xbij ja ángel chwe. ³Ja c'a ranin xinq'ueje' chic pa ruk'a' ja rEspíritu Santo, xinc'amarel rmal ja ángel, xokbe chipan ja lugar ja bar kas talan wi'. Tri' xintz'at wi' jun ixok rtz'ulben jun itzel chicop quiak rij cani' rcoloril quic'. Ja c'a chicop c'o jule' bi'aj tz'ibtal trij pro congana q'uiy, jule' bi'aj ja xa ofensa rc'amonto tre ja Dios. Wuku' rwi' ja chicop in lajuj ruc'a'. ⁴Ja c'a rixok arja' congana rwekon ri', rcojon jule' tziak morada

in quiak cani' rcoloril quic', in c'o jule' chic rcojon ja congana nimak rjil cani' tre oro cani' tre perla in cani' tre tak abaj ja banon rbanic. Ja rixok c'o jun vaso re'an puro oro ocnak. Jari' vaso nojnak chipan ja ritzelal ja rbanon ja rixok cani' tre ja rbanon je'e ja xa chuw chwach ja Dios in cani' tre ja xa ntz'ilor awanma rmal. ⁵Ja c'a rixok c'o jun bi'aj tz'ibtal chi rpalaj pro jari' bi'aj ma chaka ta bi'aj, rjawaxic chi nawasaj ana'oj trij ja nbij. Quewa' ja bi'aj ri': —Babilonia ja congana nim ruk'ij, quete' ja ritzel tak ixoki', ruq'uin arja' winakarnakto wi' ja bantajnak je'e chwach'ulew ja xa chuw chwach ja Dios. Queri' nbij ja bi'aj. ⁶Ja rixok xintz'at arja' k'abarel pro ja k'abarsan rxin jari' ja quiquiq'uel ja tinamit xin Dios in ja quiquiq'uel ja xecam rmal ja yukulbal quec'u'x ruq'uin ja Jesús.

Ja ranin congana c'asc'o'i xintz'at ja rixok. ⁷Pro bix chwe rmal ja ángel: —¿Nak tre tok c'asc'o'i natz'at? Anin nch'ob chawach nak rbanic ja rixok in nak rbanic ja ritzel chicop ja rtz'ulben ja c'o wuku' rwi' in lajúj ruc'a'. Ja camic xa awatali pro anin nch'ob chawach. ⁸Ja ritzel chicop xatz'at arja' c'asli ja rojer pro ja camic mchita pro nc'ase' chi na jutij. Arja' nelto chipan ja nimlaj jul ja c'a c'a nat nekaj wi' xe' ulew. Ja c'a tok elnakto chic chipan ja jul nbe chi na chipan ja nimlaj rpokonol. Ja winak ja rec'o chwach'ulew kas xtic'asc'o'i xtiquetz'at ja ritzel chicop, nqueya' na ruk'ij. Eje'e' ri' winak ja mta quebi' tz'ibtal chipan ja libro ja bar tz'ibtal wi' quebi' ja yatajnak chique ja utzlaj c'aslemal ja mta q'uisic trij, jari' bi'aj tz'ibtal chipan ja libro ja tok maja'n titz'ucarsaxi ja rwach'ulew. Ja winak ma chaka ta c'asc'o'i xtiquetz'at ja chicop, rumac chi arja' c'asli ja rojer pro ja camic mchita pro nc'ase' chi na jutij.

⁹Ja xtinbij chic chawe ri' rjawaxic chi nawasaj ana'oj trij. Ja wuku' rwi' ja chicop jari' wuku' jayu' ja tz'ulben rmal ja rixok. ¹⁰In chakaja' ja wuku' rwi' jari' e wuku' rey. Ja rey e jo'o' chique ekajnak chic, jun c'oli camic in jun chic maja'n tiwinakari, ja c'a tok xtiwinakari nq'ueje' na jun tiempo pro xa ma nim ta. ¹¹Ja ritzel chicop ja c'asli ja rojer pro mchita camic arja' jun chic rey in ne'erbana' waxaki' ja rey canojelal. Arja' queri' rbanic ja cani' quibanic ja wuku' rey, arja' ncanaj can pa quic'axel in nbe na chipan ja nimlaj rpokonol. ¹²Ja c'a lajúj ruc'a' ja chicop xatz'at jari' e lajúj rey ja maja'n tijachi gobierno pa quek'a'. Eje'e' c'oli ja k'etbaltzij ja cani' quixin rey njach na pa quek'a', ja c'a k'etbaltzij jun hora noc pa quek'a', ncachbilaj ja ritzel chicop. ¹³Xa jun nquech'ob chi e lajúj, nojel ja poder in nojel ja k'etbaltzij ja c'o pa quek'a' jari' nquejach na pa ruk'a' ja ritzel chicop. ¹⁴Eje'e' nech'ojin na ruq'uin ja Carnelo pro ja c'a Carnelo arja' nch'ocmaji. Nch'ocmaji como arja' ocnak Jefe quixin nimak tak jefe, arja' ocnak Rey quixin nimak tak rey. Ja c'a rachbil eje'e' esiq'uin echa'on rmal ja Dios in ni yukul wi' quec'u'x ruq'uin. Queri' xbij ja ángel chwe.

¹⁵In xbij chic chwe: —Ja ya' je'e xatz'at ja rtz'ulben ja ritzel ixok jari' tibij tzij chi winak pro congana e q'uiy. Q'uiy rwach ja tinamit epenak

wi', q'uiy rwach ja quinación in q'uiy rwach ja tzobal netzijon wi'. ¹⁶Ja lajuy ruc'a' ja chicop xatz'at nerila' na jun tiempo ja tok eje'e' xtiuec'am qui' ruq'uin ja ritzel chicop in xa itzel xtiquetz'at ja ritzel ixok. Xtiquilasaj tre ja rixok nojel ja rwekben ri', nch'ane' can cumal. Nojel ja rmeba'il nqueq'uis na in ja rixok nquiporoy pa k'ak'. ¹⁷Ma chaka ta quigana tok nqueban queri', rumac chi Dios arja' nyo' chique chi nbantaj cumplir cumal ja ni rch'obonto wi' chi nbantaj na. Arja' nyo' chique chi xa jun nquech'ob in ja gobierno je'e ja c'o pa quek'a' nquejach na pa ruk'a' ja ritzel chicop. Queri' xtuban ja Dios chique, puersa nbantaj na cumplir nojel ja bitajnak can rmal chi nbantaj na. ¹⁸Ja c'a rixok xatz'at jari' tibij tzij ja nimlaj tinamit. Jari' tinamit, ja rey ja rec'o chwach rwach'ulew eje'e' e'ocnak pa ruk'a' camic. Queri' xbij chwe ja ángel.

* * * * *

18 ¹C'o chi c'a jun ángel xintz'at ntajini nkajto chila' chicaj, congana nim ja poder ja c'o pa ruk'a'. Arja' congana nch'a'ani in ja rwach'ulew congana nch'a'an rmal chakaja'. ²Arja' congana nurak ruchi', quewa' nbij ri': —Kaji ja nimlaj tinamit Babilonia, yojtaji. Congana lawulo' rbanon como ja demonio e cachbil canojel quewach ja ritzel tak espíritu e cachbil chic canojel quewach itzel tak tz'iquin, tri' neq'ueje' chi wi' pa Babilonia, ocnak quic'olibal. ³Queri' rbanon como arja' cani' jun itzel ixok xa xeruban engañar ja winak ja rec'o nojel nación, junwi' yuke' wi' quec'u'x rmal, ma ruq'uin ta ja Dios ja katzij chi Dios in ja Dios arja' pi ryewal chiquij rmal. In chakaja' ja rey ja rec'o chwach ja rwach'ulew eje'e' quibanon ja ritzelal ruq'uin ja Babilonia. In chakaja' ja raj negocio ja rec'o chwach ja rwach'ulew, eje'e' e'ocnak biyoma' rmal ja negocio queban ruq'uin como ja meba'il ja c'o ruq'uin nabey congana nim, nojel rwach ja meba'il bukul ruq'uin in arja' congana nuya' ruk'ij rmal.

⁴In c'o chi na jun kulaj xinc'waxaj penak chila' chicaj, quewa' nbij ri': —Ixix ja rix ntinamit camic quixelto chipan ja ritzel tinamit, maxta ixix jun quixijkaleni ja il mac ja nban chipan in maxta ixix jun chakaja' quixtijowi ja nimlaj rpokonal ja ntakto trij. ⁵Queri' nbij chewe como ja il mac ja bantajnak chipan congana q'uiyi, xekaji c'a chila' chicaj. In ja Dios, camic xurkaj tre nojelal ja ritzelal ja bantajnak chipan. ⁶Teya'a' rjil rc'axel nojel ja ritzelal rbanon chewe. Xarwari' más chi na nim ja rtojbalil teya'a' tre. Ja wi congana rpokonal quitijon ja winak rmal más chi na ja teya'a' arja' tre. ⁷Como arja' congana nim nuna' kaj como congana quicotnak kaj ruyon ruq'uin ja nimak tak meba'il ja c'o ruq'uin, queri' c'a tebana' ixix tre chakaja' congana rpokonal in bis teya'a' tre. Queri' ja neban tre como arja' quewa' nbij kaj pa ranma ri': —Wawe' intz'ubul wi', inocnak reina pa quewi' ja winak, anin ma in malca'n ixok ta in ni majunak ta xquinbison ta rmal, ne'e. ⁸Rmalc'ari' tok nerila' na jun k'ij ja tok

xtutij na ja rpokonal in chipan ari' ja jun k'ij q'uiy rwach ja rpokonal nkajto trij. Nkajto camíc trij, nkajto bis wa'al trij chakaja' in nporoxi. Queri' xtiban tre como ja kajaw Dios ja nk'eto tzij trij congana nim ja poder ja c'o pa ruk'a'. Queri' nbij ja kulaj ja penak chila' chicaj.

⁹Ja c'a rey ja rec'o chwach ja rwach'ulew ja xebanowi ja ritzelal ruq'uin in xerachbilaj chi xequicot kaj queyon ruq'uin ja rmeba'il eje'e' tok xtiquetz'at chi rmajon c'atem in congana sib neli congana ok'e'j xtiqueban, janila nebison rmal. ¹⁰C'a c'a nat xque'epe'to wi' rumac ja nquixbej qui' chwach ja nimlaj rpokonal rmajon rtijic in quewa' xtiqubij ri': —Babilonia, congana nokbison amwal, atat at jun nimlaj tinamit, congana poder ja c'o pan ak'a' pro ja camic xtaka'an tre jun hora xatkajsax wi', k'et tzij chawij, xqueche'e.

¹¹Ja c'a rajnegocio ja rec'o chwach ja rwach'ulew eje'e' chakaja' congana chi ok'e'j nqueban in nebison rmal como mchita ja nelok'o chique ja quec'ay. ¹²Como q'uiy rwach ja nquic'ayij chipan ja tinamit cani' tre oro cani' tre plata cani' tre jule' abaj takno'y ja nraproti ja banon rbanic in cani' tre perla. In c'o buen tak tziak nquic'ayij cani' tre lino ja más na buena cani' tre púrpura cani' tre seda in cani' tre escarlata. Nquic'ayij che' chakaja' xa nak ta chi che'al ja congana qui' rxula', nquic'ayij nojel rwach nakun je'e' ja marfil ocnak, nquic'ayij che' xa nak ta chi che'al ja congana nimak rjil. In c'o ch'ich' nquic'ayij cani' tre cobre in cani' tre hierro. In c'ol abaj nquic'ayij chakaja' ja mármol ne'xi. ¹³In c'o je'e' nquic'ayij chakaja' ja kas qui' rxula' cani' tre canela, especias, incienso, mirra, olfbano. Nquic'ayij vino in aceite. Nquic'ayij harina pro harina ja más na buena. Nquic'ayij trigo. In ec'o chicop nequic'ayij chakaja' cani' chique wacax cani' chique carnelo in cani' chique quiej. Nquic'ayij careta chararan cumal quiej. In ec'o na winak nequic'ayij chakaja' chi ne'oc pa quek'a' cach tak winak. ¹⁴In quewa' nbix na tre ja tinamit Babilonia ri': —Nojel ja quillaj tak nakun je'e' ja kas xel ac'u'x trij jari' mchita camic. Nojel ja buen tak nakun ja xatquicot kaj ruq'uin ayon in nojel ja nimak tak meba'il ja c'ol awq'uin camic mchita in ni majutij xtawil chi ta, xtiche'x na. ¹⁵Ja rajnegocio ja xec'ayin chipan ja tinamit in xe'oc e biyoma' rmal eje'e' c'a c'a nat xque'epe'to wi' tre ja tinamit rumac ja nquixbej qui' chwach ja nimlaj rpokonal ja rmajon rtijic, congana chi ok'e'j xtiqueban in xquebison rmal, quewa' xtiqubij ri': ¹⁶—Congana nkabisoj ja nimlaj tinamit, jari' tinamit cani' jun ixok ja rcojon buen tak tziak ja lino ocnak in buena rcoloril cani' tre púrpura in cani' tre escarlata. Congana rwekon ri' tre oro in tre jule' abaj takno'y ja nraproti ja banon rbanic in tre perla chakaja'. ¹⁷Pro ja camic xtaka'an tre jun hora yojtaj wi' nojel ja nimak tak meba'il ja c'o ruq'uin, xqueche' na.

In xebisoni chakaja' canojel ja winak ja nebin pa tak lancha parwi' mar chi nquitzukbej qui' cani' chique ja binsal tak lancha in cani' chique ja

rajnegocio in cani' chique ja rayudante. Eje'e' c'a c'a nat xe'epe'to wi' ¹⁸in tok quetz'at ja tinamit rmajon c'atem in congana sib neli quewa' quibij ri': —¿Bar c'a nkajunsaj wi' ja nimlaj tinamit ja ban tre le'? xeche'e. ¹⁹Congana chi ok'e'j nqueban, congana nebison rmal in queya' pokok pa quewi' ja nquic'utbej chi nebisoni in quewa' quibij ri': —Congana nkabisoj ja nimlaj tinamit Babilonia. Canojel ja winak ja c'o quilancha ja nquibinsaj parwi' mar eje'e' xe'oc e biyoma' rmal ja nimak tak meba'il ja c'o chipan ja tinamit. Pro ja camic xtaka'an tre jun hora yojtaj wi', xeche'e.

²⁰Pro ja c'a rixix ja rixc'o chila' chicaj quixquicoti. Ja rix apóstol, ja rix profeta, ewanojel ja rix tinamit rxin ja Dios quixquicoti. Como ja tinamit Babilonia, Dios rya'on rjil rc'axel tre ja rbanon chewe, xeche'e.

²¹C'o c'a jun ángel peti, congana poder c'o pa ruk'a', c'o jun abaj xuc'am cani' jun ca' pro congana nim, xuq'uiak pa mar in quewa' xbij ri': —Queri' c'a tre chakaja' ja Babilonia ja nimlaj tinamit, lawulo' xtiban na tre, nkajsaxi pro chijutij, ni matiyictaj chi wi'. ²²In canojel ja banol tak música mchita nec'axaxi chipan ja tinamit cani' chique ja nebano arpa, ja nebano bix, ja nebano flauta in cani' chique chakaja' ja nebano trompeta, ni majun chic chique nec'axaxi. In chakaja' ja banol tak samaj chipan ja tinamit xa nak ta chi samajil nqueban eje'e' ni maquecanoy chi wi'. In chakaja' ni mchita wi' molino nec'axaxi chipan ja tinamit. ²³In chakaja' ja luz ni mchita wi' ntzije'e, ja c'a tinamit pa k'eku'm nq'ueje' wi' chijutij. In cani' tre jun ala' tok nc'ule' ruq'uin jun xtan kas nequicoti netzijoni pro jari' ni mchita wi' nec'axaxi chipan ja tinamit. Queri' xtiban na tre ja nimlaj tinamit Babilonia quemac ja rajnegocio ja rec'o chipan ja tinamit, eje'e' congana e nimak tak winak wawe' chwach'ulew nquena' kaj. In chakaja' ja winak ja rec'o nojel nación eje'e' xeban engañar pro rumac ja samaj quixin aj'itza' ja nbantaj chipan ja tinamit Babilonia tok xeban engañar.

²⁴Ja tinamit Babilonia janila camíc bantajnak chipan como tri' xecamsax wi' profeta e cachbil jule' chic tinamit xin Dios in tri' xecamsax wi' chakaja' canojel ja recamsan wawe' chwach'ulew. Queri' xbij ja ángel.

19 ¹C'ac'ari' c'o jule' kulaj xinc'waxaj chic, quekul jule' winak ja rec'o chila' chicaj pro ni congana e q'uii, quewa' nquibij ri': —Aleluya. Ja kajaw Dios arja' ruq'uin npi wi' ja totajem, ni yatal wi' tre chi nya' ruk'ij, ni yatal wi' tre chi nnataxi ja nimlaj poder ja c'o pa ruk'a'. ²Como arja' nojel ja rpokonal nutakto niquirwari' ja cani' rbinto in ni rubey wi' chakaja'. Como arja' xuk'et tzij trij ja nimlaj ixok itzel ixok. Jari' ixok arja' xa xuyoj ja quic'aslemal ja winak wawe' chwach'ulew, xa rmal ja rixok tok junwi' yuke' wi' quec'u'x ja winak in ma ruq'uin ta ja Dios ja katzij chi Dios. Arja' xercamsaj ja rajsamajela' rxin ja Dios pro ja camic Dios xuya' rjil rc'axel tre. Queri' ja quibij. ³In c'a c'o na más ja

quibij quewari!: —Aleluya. Ja sib neli chipan ja tinamit njote'e njote'e, ni mta wi' q'uisic trij, xeche'e. ⁴Ja c'a veinticuatro anciano e cachbil ja re quiji!, eje'e! xexuque'e, quemaj rya'ic ruk'ij ja Dios ja tz'ubul chipan ja trono, quewa' nquibij tre ri!: —Amén. Aleluya, neche' tre.

* * * * *

⁵C'o c'a jun kulaj xelto tri' ja bar c'o wi' ja trono, quewa' nbij ri!: —Camic, ewanojel ja rix ajsamajela' rxin ja Dios congana teya'a' ruk'ij ja Dios, ewanojel ja nixbano respetar rxin chi nimak ek'ij chi ma nimak ta ek'ij camic teya'a' ruk'ij, neche'e. ⁶C'ac'ari' c'o chic jun kulaj xinc'waxaj cani' quekul jule' winak pro congana e q'uiy. Ja kulaj ja nc'axaxi congana nim cani' jule' ya' nrojoji in cani' rukul jule' nimak tak quiakolijay. Quewa' nbij ja kulaj ri!: —Aleluya. Como ja kajaw Dios ja majun poder ja maquita c'o pa ruk'a' arja' chic ari' nbano mandar, majtajnak chic ja gobierno rxin. ⁷Koquicoti pro congana koquicoti, kaya'a' ruk'ij como ja c'ulbic rxin ja Carnelo xurwila' ja tiempo chi nbantaji in ja rixok ja noc rxjayil arja' rwekon chic ri' chi nc'ule' ruq'uin. ⁸Jari' ixok arja' yatajnak tre chi rwekon ri' tre jule' tziak lino pro jule' lino ja más chi na buena, congana ch'ajch'oj in congana nraproti. Jari' lino buena jari' tibij tzij ja rutzil ja quibanon ja tinamit xin Dios.

⁹C'ac'ari' ja ángel arja' xbij chwe: —Ja xtinbij chawe ri' tatz'ibaj quewari', congana qui'il chique ja winak ja rebanon invitar tre ja nimlaj wa'im xin c'ulbic ja nbantaji ja tok nc'ule'e ja Carnelo. Queri' ja natz'ibaj, ne' chwe. In xbij chic chwe: —Jawa' ja xinbij chawe ri' Dios nbini in ni nbantaj wi' cumplir, ne' chwe. ¹⁰Ja c'a ranin xinxuque' chwach ja ángel, laj xinya' ruk'ij pro arja' quewa' xbij chwe ri!: —Ma taban ta quela' como ja ranin xa ok junan awq'uin, xa ok ajsamajela' rxin ja Dios e kachbil ja rawach'alal ja nqueya' testigo'il trij ja Jesús. Ja más mejor naban, Dios ja taya'a' ruk'ij. Queri' nbij chawe como ja tok nkaya' testigo'il trij ja Jesús jari' tibij tzij chi ja mismo Espíritu Santo c'ayon kaxin chi rbixic ja k'alasan je'e rmal ja Dios.

* * * * *

¹¹C'ac'ari' xintz'at ja caj jakali in chaka jalal xintz'at jun quiej sak rij in c'o jun tz'ubul trij, arja' ja nbix tre chi ni nuban wi' cumplir ja nbij in nojel ja nbij ni katzij wi' chakaja!. Arja' tok nuban ja k'etoy tzij in tok nuban ja ch'a'oj ni rubey wi' ja nuban tre. ¹²Ja parwach cani' rxak k'ak' nca'yi in ja pa rwi' congana q'uiy corona rcojon. In c'o jun bi'aj tz'ibtal chi rpalaj in jari' bi'aj ni majun nak ta otakyon nak rc'amonto, xa ruyon arja' otakyon nak rbanic. ¹³C'o jun tziak rcojon congana quic' trij in ja rubi' nbix tre quewari!, ja Ralc'walaxel ja nk'alasani jani' rna'oj ja Dios ne'xi. ¹⁴In ja rec'o chipan ja rejército je'e xin chila' chicaj ja nech'ojin pa rcuenta ja Dios eje'e!

etran trij, etz'ubul chi tak quiej sak quij, quicojon jule' tziak lino ja más chi na buena, congana sak in congana ch'ajch'oj. ¹⁵C'o jun espada elnakto pa ruchi' congana is rutza'm, jari' nucoj chiquij ja winak ja rec'o pa tak nación je'e chi nersocbej. Congana jun nimlaj poder nq'ueje' pa ruk'a' ja nucoj chiquij chi cow neruchap tre in nerbanbej mandar. Arja' neruya' ja winak chipan jun nimlaj rpokonai, nerupak' chi rkan cani' nuban jun achi nupak' chakan ja uva chipan ja jul ja bar nlasax wi' ja riya'l in ja Dios ja ni majun poder ja maquita c'o pa ruk'a', arja' janila nc'otsaj ryewal chiquij. ¹⁶Ja tziak rcojon c'o jun bi'aj tz'ibtal trij in bien k'alaj ja bar tz'ibtal wi', quewa' nbij ja bi'aj ri', Rey quixin nimak tak rey, Jefe quixin nimak tak jefe.

¹⁷C'ac'ari' c'o jun ángel xintz'at, arja' pa'l chipan ja k'ij in xumaj rakic ruchi' chiquij ja tz'iquin ja nerupup chicaj pa nc'aj caj, quewa' nbij chique ri': —Quixajo', termolo' ewi', c'o jun nimlaj wa'im rchomin ja Dios ewxin. ¹⁸Netij ja camnak tak cuerpo quixin rey, quixin capitán in quixin soldado ja congana quichok'ak'. Netij ja cuerpo quixin quiej in quixin ja netz'abe' chiquij chakaja'. Netij ja cuerpo quixin ja winak xa nak ta chi winakil, chi e libre chi e esclavo, chi nimak quek'ij in chi ma nimak ta quek'ij chakaja', ne' chique.

¹⁹C'ac'ari' xintz'at ja ritzel chicop e rachbil ja rey ja rec'o chwach ja rwach'ulew e cachbil ja soldado ja rec'o pa tak ejército quixin ja rey. Eje'e' quimolon qui' chi nech'ojin ruq'uin ja tz'ubul chi quiej e rachbil ja soldado ja rec'o chipan ja rejército rxin arja'. ²⁰Ja c'a ritzel chicop arja' chapi, xoc preso rachbil ja profeta ja ma katzij ta chi profeta. Jari' profeta ja xuban jule' milagro chwach ja ritzel chicop ja xerbanbej engañar ja winak. Eje'e' ri' winak ja xeyo' lugar tre chi coj chique ja retal ja ritzel chicop in ja xexuque' chwach ja rachbal. Ja c'a ritzel chicop rachbil ja profeta xechapi, ec'asli xeq'uiakel chipan ja nimlaj lugar ja c'oli nojnak chipan cani' k'ol in rmajon c'atem. ²¹Ja c'a jule' chic eje'e' xecamsaxi, ja respada ja relnakto pa ruchi' ja tz'ubul chi quiej jari' xecamsbexi. Ja c'a tz'iquin quetij ja camnak tak cuerpo, congana xenoj rmal pro ni canojelal.

* * * * *

20 ¹C'ac'ari' c'o jun ángel xintz'at ntajini nkajto chila' chicaj, arja' rc'an jun lawe in rc'an jun nimlaj cadena chakaja'. Ja lawe rc'an jari' jakbal ruchi' ja nimlaj jul ja c'a c'a nat nekaj wi' xe' ulew chipan ja nimlaj k'ekumal. ²⁻³Ja c'a tok kajto xuchap ja dragón. Jari' dragón arja' ja rojer cumatz ja bina'an tre Diablo owi Satanás. Ja c'a tok chaptaj rmal xubac', xuq'uiakel chipan ja nimlaj jul in xtz'apij rwi' ja jul, bien seguro xuban tre. Ja c'a dragón tri' nq'ueje' wi' jun mil juna' chipan ja jul. Queri' ban tre utzc'a chi maqueruban chic engañar ja winak ja rec'o pa tak nación. Ja c'a tok xtitz'akati ja jun mil juna' rjawaxic chi nsokpixel jun tiempo pro xa ma nim chi ta.

⁴C'ac'ari' c'o jule' trono xintz'at in ec'oli ja retz'ubul chipan, yatajnak chique chi xe'oc e k'etol tak tzij. In xintz'at ja canma ja winak ja lasax quewi' ja xecamsax rmal ja testigo'il ja queya' trij ja Jesús in rmal ja rtzobal Dios. Eje'e' ri' ja ma xexuque' ta chwach ja ritzel chicop nixtac'a chwach ta ja rachbal in ma xqueya' ta lugar tre chi coj retal chi quipalaj in nixtac'a chi quek'a' ta chakaja'. In xec'astaji, xe'oc e rach k'etol tak tzij ja Cristo tre jun mil juna'. ⁵Kas c'a eje'e' wala' ja xec'astaji nabey chipan ja camíc. Ja c'a jule' chic camnaki' jari' ma xec'astaj ta, c'a tokori' xec'astaji ja tok tz'akati ja jun mil juna'. ⁶Congana qui'il chique wa' ja nec'astaji nabey, eje'e' e xin Dios, ja c'a rca'mul camíc mta ruk'a' chique. Pro ja nqueban, ne'oc na e sacerdote rxin ja Dios. Ne'oc na e sacerdote rxin ja Cristo in ne'oc e rach k'etol tak tzij ja Cristo tre jun mil juna'.

⁷Ja c'a tok xtitz'akati ja jun mil juna' ja Satanás arja' nsokpixel chipan ja lugar ja bar ocnak wi' preso. ⁸Arja' nelto chi ne'erbana' engañar ja winak ja rec'o pa tak nación nojel nat nakaj tre ja rwach'ulew. Jari' nación je'e Gog in Magog nokche' tre. Ja c'a Satanás arja' nerumol chi nqueban jun nimlaj ch'a'oj in congana e q'uiy ja nerumol, congana c'ayew chi ne'altaji cani' tre ja raxasnayi' ja c'o chi' tak mar congana c'ayew chi naltaji. ⁹Nojel nat nakaj xepi wi' tre ja lok'laj rwach'ulew. Ja c'a tok xe'urkaji chipan ja lugar ja bar quimolon wi' qui' ja winak ja re xin Dios eje'e' quisutij qui' chiquij in chakaja' quisutij qui' trij ja tinamit ja congana najo'x rmal ja Dios. Pro chaka jalal tok c'o jule' k'ak' xin chila' chicaj takto chiquij rmal ja Dios in xeruq'uis canojelal. ¹⁰Ja c'a Diablo ja bano engañar quixin arja' q'uiakel chipan ja nimlaj lugar ja c'oli nojnak chipan cani' k'ol in rmajon c'atem. Tri' q'uiakel wi' ja bar ec'o chi wi' ja ritzel chicop rachbil ja profeta ja ma katzij ta chi profeta. Tri' nban wi' pokon chique chi pa k'ij chi chak'a', chijutij nebe chipan ja rpokonal, ni maque'el wi' chipan.

* * * * *

¹¹C'ac'ari' c'o jun nimlaj trono sak xintz'at in chakaja' xintz'at ja tz'ubul chipan. Q'uisi ja caj, q'uisi ja rwach'ulew, ma xucoch' ta q'ueje' ta chwach ja tz'ubul chipan ja trono, sachi pro chijutij. ¹²C'ac'ari' xentuz'at ja camnaki' chi nimak quek'ij chi ma nimak ta quek'ij, eje'e' epa'loc chwach ja Dios in c'o c'a jule' libro jaktaji. In c'o chi na jun ja libro jaktaji chakaja', jari' libro ja bar tz'ibtal wi' quebi' ja yatajnak chique ja utzlaj c'aslemal ja mta q'uisic trij. Ja c'a camnaki' eje'e' k'et tzij chiquij in ja k'etbex tzij chiquij jari' ja tz'ibtal chipan ja jule' chic libro nak ja quibanon chipan ja quic'aslemal. ¹³Xec'astaji ja camnaki' canojelal, ja wi pa mar ec'o wi' owi xa nak ta lugar ec'o wi' pro xec'astaji canojelal in k'et tzij chiquij. Ja k'etbex tzij chiquij jari' ja quibanon chipan ja quic'aslemal. ¹⁴Ja camíc rachbil ja lugar ja bar xeq'ueje' wi' camnaki' jari' q'uiakel

chipan ja nimlaj lugar ja c'oli nojnak chipan cani' k'ol in rmajon c'atem. Ja tok natbe ri' chipan ja lugar jari' ja rca'mul camíc. ¹⁵In xa nak ta ja ma tz'ibtal ta rubi' chipan ja libro ja bar tz'ibtal wi' quebi' ja yatajnak chique ja utzlaj c'aslemal ja mta q'uisic trij eje'e' xeq'uiakel chipan ja ya' ja yujun jule' cani' k'ol ruq'uin rmajon c'atem.

* * * * *

21 ¹C'ac'ari' c'o jun c'ac'a caj, c'o jun c'ac'a rwach'ulew xintz'at como ja caj in rwach'ulew ja c'oli nabey jari' k'axi, mchita. In queri' tre mar chakaja' mchita. ²Anin in Juan xintz'at ja tinamit xin Dios, jari' ja c'ac'a Jerusalén, ntajini nkajto chila' chicaj, ruq'uin ja Dios penak wi', congana rwekon ri' cani' nuban jun xtan tok nc'ule'e, arja' congana nuwek ri' utzc'a chi ja rchajil nquicot trij. ³C'o c'a jun kulaj xinc'waxaj penak chila' chicaj congana nim rukul, quewa' nbij ri': —Camic ja Dios ni chiquicojol ja winak nq'ueje' chi wi'. Arja' nq'ueje' cuq'uin in eje'e' nij e tinamit wi' rxin. Dios mismo ja nq'ueje' cuq'uin, arja' Dios quixin. ⁴Arja' nusu' riya'l quewach pro ni chi nojelal, mchita camíc nixtac'a bis ok'ej ta in nixtac'a rpokonal ta chakaja' como nojel ja xa rpokonal rc'amonto jari' mchita, k'axi, ne'e.

⁵Ja c'a tz'ubul chipan ja trono quewa' xbij ri': —Camic anin ni majun ja maquita nban c'ac'a tre, ne'e. In xbij chwe: —Ja xac'waxaj tatz'ibaj como ja tzij xac'waxaj ni katzij wi', ni nbantaj wi' cumplir, ne' chwe. ⁶In xbij chic chwe: —Bantajnak chic nojelal. Anin nij inc'o chi wi' ja tok tz'ucarto ja rwach'ulew in nij inc'o wi' ja tok xteq'uisi ja rwach'ulew chakaja'. Ja winak ja remajtajnak rmal chakichi' c'o jule' ya' ja nya' chique pro matiquetoj, xa nsipaj chique. Jari' ya' penak ruq'uin ja tz'uquelya' ja rc'amonto ja utzlaj c'aslemal ja mta q'uisic trij. ⁷Xa nak ta ja nech'ocmaji in matiqueya' qui' tre ja ritzelal chi xqueruch'ec ta jari' nyataj chique ja herencia xin Dios pro ni chi nojelal, ja c'a ranin nij in Dios wi' quixin in eje'e' nij e walc'wal wi'. ⁸Pro ja xa nquixbej qui' nqueban ch'a'oj ruq'uin ja ritzelal eje'e' nebe chipan ja ya' ja yujun jule' cani' k'ol ruq'uin rmajon c'atem, jari' ja rca'mul camíc. In queri' nban chique chakaja' ja ma yukul ta quec'u'x ruq'uin ja Jesucristo in chique ja xa quitz'ilorsaj ja canma chipan ja ritzelal in chique ja camsanela' in chique ja banol il mac ja rachi'l' cuq'uin ixoki' in chique aj'itza' in chique ja nexuque' chiquewach cachbal tak winak in chwach rachbal tak nakun je'e in chique canojel ja tz'akol tak tzij.

* * * * *

⁹C'o c'a jun chique ja wuku' ángel ja cuc'an ja wuku' vaso ja nojnak chipan ja wuku' q'uisbal tak rpokonal, arja' xurkaj wq'uin in quewa' xbij chwe ri': —Catajo' wawe', anin nwajo' nc'ut chawach ja rixok ja

ne'ule'e, ja noc rxjayil ja Carnelo, ne' chwe. ¹⁰Ja c'a ranin xinq'ueje' chic pa ruk'a' ja rEspíritu Santo, xinc'amarel rmal ja ángel parwi' jun nimlaj jayu', congana nim jotol chicaj. Ja tok xokekaji tri' xuc'ut wi' chinwach ja tinamit Jerusalén ja nimlaj tinamit xin Dios ntajini nkajto chila' chicaj, ruq'uin ja Dios penak wi'. ¹¹Ja tinamit congana rq'uiakon ri' ruch'a' ja Dios trij, congana nraproti ja cani' nuban tak abaj ja nraproti ja congana banon rbanic ja más chi na nimak rjil cani' tre jaspe, in natcowini natca'y chipan, puro cristal nca'yi. ¹²C'o jun nimlaj tabia rsutin ri' trij ja tinamit, congana nim jotol chicaj in cablajuj puerta rc'an in ja jujun puerta ec'o jujun ángel echajyon rxin. Ja cablajuj puerta c'o jujun bi'aj tz'ibtal chwach, jari' bi'aj quixin ja cablajuj tribu winak rxin ja tinamit Israel. ¹³Oxi' ja puerta tri' nca'y wi' ja bar nelto wi' k'ij in oxi' chic pa norte nca'y wi' in oxi' chic pa sur nca'y wi' in oxi' chic tri' nca'y wi' ja nkaj wi' k'ij. ¹⁴Ja tabia ja rsutin ri' trij ja tinamit c'o cablajuj rsimiento'il rtz'ulben in ja jujun rsimiento'il c'o jujun bi'aj tz'ibtal chwach, jari' quebi' ja cablajuj apóstol rxin ja Carnelo.

¹⁵Ja c'a ntzijon wq'uin arja' c'o jun etbal rc'an puro oro ocnak ja retbal jari' nucoj chi retaxic ja tinamit rachbil ja puerta in tabia. ¹⁶Ja rbanic ja tinamit quiji' paraj in ja jujun paraj xa junan medida rc'an. Ja rwach in ja rkan xa junan medida rc'an chi ca'i'. Ja c'a ntzijon wq'uin arja' xucoj ja retbal, xretaj ja tinamit. Ja c'a tok xetataj rmal cablajuj mil estadio xuya'.^{Ja} Ja rwach, ja rkan in ja njote' chicaj xa junan medida rc'an chi oxi'. ¹⁷In xretaj ja tabia chakaja'. Ja c'a tok xetataj rmal, jun ciento in cuarenticuatro codo xuya'.^{Ja} Ja retbal xucoj ja ángel ma junwi' ta na chwach ja cani' nkacoj ajoj ja rok winak, xa junan. ¹⁸Ja tabia, jaspe ocnak in ja tinamit puro oro ocnak pro ja oro natcowini natca'y chipan cani' vidrio. ¹⁹Ja rsimiento'il ja tabia rxin ja tinamit congana banon rbanic, wekon chi utz tre nojel rwach ja rabaj ja congana nraprot je'e in congana nimak rjil. Ja nabey rsimiento'il jaspe ocnak, in jun chic zafiro ocnak, in jun chic ágata, in jun chic esmeralda, ²⁰in jun chic ónice, in jun chic cornalina, in jun chic crisólito, in jun chic berilo, in jun chic topacio, in jun chic crisoprasa, in jun chic jacinto, in ja rqu'isbal amatista. ²¹Ja cablajuj puerta cablajuj perla ocnak, ja jujun puerta jujun perla ocnak in ja bey rxin ja tinamit puro oro ocnak pro jun oro ja natcowini natca'y chipan cani' vidrio.

²²Ja tinamit mta jun templo xintz'at chipan como ja kajaw Dios ja ni majun poder ja maquita c'o pa ruk'a', arja' rachbil ja Carnelo eje'e' e'ocnak templo rxin ja tinamit. ²³Ja tinamit ma rjawaxic ta k'ij tre nixtac'a ic' ta chakaja' xtiyo' ta rxin pa sakil como ja ruch'a' Dios jari' nyo' rxin pa sakil

^{Ja} cablajuj mil estadio c'o la jo'o' ciento in cincuenta legua rc'an. ^{Ja} jun ciento in cuarenticuatro codo c'o la sesenticuatro vara rc'an.

in ja Carnelo arja' ocnak luz rxin. ²⁴Ja luz rxin ja tinamit jari' nsakirsan quebey ja winak ja rec'o pa tak nación je'e ja quiwilon ja totajem xin Dios. Ja c'a rey rxin ja rwach'ulew eje'e' nojel ja yaben quek'ij in nojel ja nimak tak meba'il ja c'o cuqu'uin jari' nquemol chipan ja tinamit. ²⁵Ja puerta rxin ja tinamit jari' ni matitz'apix wi' pa k'ij, ni jakal wi' chijutij como chipan ari' tiempo mchita ak'a' noqui. ²⁶Nojel ja yaben ruk'ij ja nación je'e in nojel ja meba'il ja c'o chipan jari' nc'amarel chipan ja tinamit. ²⁷Pro ni majun nak ta ja xta itzel xtoc ta chipan. Ja banol tak itzelal e cachbil ja tz'akol tak tzij ni majun chique xque'oc ta chipan. Ja ne'oc chipan xa queyon ja c'o quebi' tz'ibtal chipan ja libro rxin ja Carnelo, jari' libro ja bar tz'ibtal wi' quebi' ja nyataj chique ja utzlaj c'aslemal ja mta q'uisic trij.

22 ¹C'ac'ari' c'o jun binelya' xuc'ut chinwach, jari' ya' ja rc'amonto ja utzlaj c'aslemal ja mta q'uisic trij. Ja ya' congana ch'ajch'oj, natcowini natca'y chipan, puro cristal. Ja lugar ja bar nelto wi' ja rkan ya' tri' ja bar c'o wi' ja trono rxin ja Dios in rxin ja Carnelo. ²Ja binelya' pa nc'aj bey nbín wi' in c'oli ja che' tiquil chuchi' chi ca'i' paraj, jari' che' ja rc'amonto ja utzlaj c'aslemal ja mta q'uisic trij. Ja c'a che' cablajuj mul nuya' rwach chipan jun juna', ja jujun ic' jutaktij rwach nuya'. Ja c'a ruxak ja che', ja rsamaj nek'ombexi ja winak tre ja rec'o pa tak nación je'e. ³Ja tri' mchita maldición. Ja c'a trono rxin ja Dios in rxin ja Carnelo jari' nq'ueje' chipan ja tinamit in ja rajsamajela' xin Dios eje'e' ni nqueya' wi' ruk'ij ja Dios. ⁴Eje'e' nquetz'at na rwach ja Dios in ja rubi' chi quipalaj nq'ueje' wi'. ⁵Chipan ari' tiempo mchita ak'a' noqui, matic'atzin chic lámpara chique nixtac'a k'ij ta chakaja' como ja kajaw Dios arja' nch'a'ani neruya' pa sakil, ja c'a reje'e' ne'oqui como rey pro ni chijutij.

* * * * *

⁶C'ac'ari' xbij chwe: —Ja tzij xac'waxaj ni katzij wi', ni nbantaj wi' cumplir. Ja kajaw Dios, ja Dios ja ntzijon pa tak canma ja profeta arja' rtakonto ja ángel utzc'a chi nuc'ut chiquewach ja rajsamajela' rxin nak ja xtibantaj je'e cumplir chanim.

⁷Ja Jesús nbij: —Bien tec'waxaj, anin ninbe chic jutij chwach'ulew chanim. Congana qui'il chique ja winak ja nquinimaj ja tzij ja k'alasan rmal ja Dios chipan awa' ja libro ri', ne'e.

⁸Anin in Juan, nojel awa' ja tz'ibtal chipan awa' ja libro ri', anin xinc'waxani in xintz'atowi chakaja'. Ja c'a tok xac'axtaj mwal in tok tz'attaj mwal xinxunque' chwach ja ángel ja c'utu chinwach nojel ja xintz'at. Anin laj xinya' ruk'ij ja ángel ⁹pro arja' xbij chwe: —Ma taban ta quela' como ja ranin xa ok junan awq'uin, xa ok ajsamajela' xin Dios e kachbil ja rawach'alal ja profeta xin Dios e kachbil chakaja' ja nquinimaj ja tzij ja tz'ibtal chipan awa' ja libro ri'. Ja más mejor naban, Dios ja taya'a' ruk'ij, ne' chwe.

¹⁰In xbij chwe: —Nojel ja tzij ja k'alasan rmal ja Dios chipan awa' ja libro ri' maxta ma tak'alasaj chi ta atat como xa nnakajinto ja tiempo.

¹¹Ja banol tak itzelal eje'e' nqueban na seguir ja banoj itzelal. Ja nebano je'e ja xa ntz'ilor awanma rmal eje'e' nqueban na seguir chakaja'. Ja c'a banol tak utzil eje'e' nqueban na seguir ja banoj utzil. Ja nebano je'e ja ch'ajch'ojil eje'e' nqueban na seguir chakaja'.

¹²Ja Jesús quewa' nbij ri': —Bien tec'waxaj, anin ninbe chic jutij chwach'ulew chanim, nc'amonto ja rtojbilil quixin ja winak chiquijujunal nak quibanon chipan ja quic'aslemal. ¹³Anin nij inc'o chi wi' ja tok tz'ucarto ja rwach'ulew in nij inc'o wi' ja tok xteq'uisi ja rwach'ulew chakaja'. Anin in nabey, anin in q'uisbal, ne'e.

¹⁴Congana qui'il chique ja nquech'aj quitziak chipan ja rquiq'uel ja Carnelo utzc'a chi c'o quek'a' tre ja che' ja rc'amonto ja utzlaj c'aslemal ja mta q'uisic trij utzc'a chakaja' ja tok ne'ekaj chuchi' ja puerta rxin ja tinamit nya' lugar chique chi ne'oc chipan. ¹⁵Pro ja winak ja xa nquitz'ilorsaj ja canma chipan ja ritzelal eje'e' matiya' lugar chique chi xque'oc ta chipan ja tinamit in queri' nban chique chakaja' ja raj'itza' in chique ja banol il mac ja rachi'i' cuq'uin ixoki' in chique ja camsanela' in chique ja nexuque' chiquewach cachbal tak winak in chwach rachbal tak nakun je'e in chique canojel ja nel quec'u'x chi rbanic ja tz'akoj tak tzij.

¹⁶Ja Jesús quewa' nbij ri': —Anin in Jesús, ja ángel wxin arja' ntkon ewq'uin chi nerya'a' rbixic chique ja riglesia nojel awa' ja nk'alasan ri'. Anin in riy rumam can ja rojer rey David, ruq'uin arja' inelnakto wi'. Anin in cani' ja ch'umil ja xin pa sakaric ja congana ruch'a', ne'e.

¹⁷Ja rEspíritu Santo rachbil ja rxjayil ja Carnelo eje'e' quewa' nquibij ri': —Catpeti Jesús, neche'e. In chakaja' ja nec'axani quirtawa' xtiqubij ri': —Catpeti Jesús, xqueche' ta. Ja winak ja nquena' chakichi' quepi c'a in xa nak ta ja c'o rgana npeti tipeti, turtija' ja ya' ja rc'amonto ja utzlaj c'aslemal ja mta q'uisic trij in xa sipan ja ya'.

¹⁸Canojel ja nec'axani ja rtzobal Dios ja k'alasan rmal chipan awa' ja libro ri' congana nban recomendar chique chi matiqueq'uex rbixic. Ja c'a wi c'o jun xtuya' más rwi' ja rtzobal Dios ja c'o chipan jari' Dios nutakto ja nimak tak rpokonal trij ja cani' tz'ibtal chipan awa' ja libro ri'. ¹⁹Ja c'a wi c'o jun nlasaj jutz'it tre ja rtzobal Dios ja k'alasan rmal chipan awa' ja libro ri' jari' Dios matuya' tre chi ntz'ibax rubi' chipan ja libro ja bar tz'ibtal wi' quebi' ja nyataj chique ja utzlaj c'aslemal ja mta q'uisic trij in matuya' tre chi xtoc ta chipan ja tinamit xin Dios in matuya' tre chakaja' ja rtzujun je'e chipan awa' ja libro ri'.

²⁰Ja Jesús arja' k'alasyon nojel awa' ja tz'ibtal chipan awa' ja libro ri' in quewa' nbij ri': —Can ninbe chic jutij chwach'ulew chanim, ne'e ja Jesús. Amén. Catpi c'a kajaw Jesús.

²¹Wach'alal, kas ta xtiq'ueje'e ja rutzil rxin ja kajaw Jesucristo ewq'uin ewanojelal. Amén.